

Hesvika friluftslivsområde

Muligheter for opplevelser i et sørlandsk kystlandskap

Fin møteplass

Kystbruket Hesvika tiltrekker seg besøkende i kraft av sin utforming og beliggenhet

Det vesle hvite våningshuset, den røde løa litt bakenfor til høyre, og bryggerhuset innimellom, er som et betagende 'Soria Moria' når du stopper opp, og ser nedover til høyre fra benk nr. en langs den gamle stien på tur mot Varnes Fyr.

Det er som denne lille familien av bygninger er skapt for å leve akkurat her - litt tilbaketrasket fra storhavet mellom den vesle Nordsletta og Den Store Sletta på sørsida - omkranset av den langstrakte grågrønne Studodden bakenfor mot nord, som stiger mot den 'runde' og høyreiste Åsen i øst, og bratte vindblåste lauvskoglier mot sør.

Stupbratt nedenfor kanten av den vesle hylla, bølger Nordsjøen stadig mot rullesteinene innerst i den åpne vestvendte vika, og lar ei fargesprakende kveldssol forsvinne i 'seg', om du er der en fin kveld på den rette tida av året.

Hesvika er med sin trygge og beroligende bakgrunn, og den vide og inspirerende utsikten, en 'fin plass' å raste. Siden her er mange fine passer, er den også en 'fin møteplass' for mange.

Hesvika griper tak i deg. Det kan være de snille husene, de lune stedene, de barske knattene og knausene, de skrinne oddene, de milde buktene, holmene med jublende måker om sommeren, eller havet som aldri er det samme som sist - hver for seg - sammen - eller om hverandre.

Fjellene og livet i Hesvika har alltid vært, og er værbitt. Lyset og lydene skifter gjennom året og døgnet.

Mange vil være her lenger enn de tenkte - og vil komme tilbake - for å sanse de i ulike nyansene og stemningene. Noen også for å møte likesinnede i kjærkommen fred og ro -og bidra til at Hesvika er, og skal fortsette å være en 'fin møteplass' for de som er, eller ønsker å bli en venn av Hesvika.

Sammendrag

Det klassiske sørlandske fiskerbondebruket Hesvika ligger i et spektakulært landskap der det vestligste fjord- og øyriket i Agder munner ut i Nordsjøen. Det rike naturmangfoldet, kulturmiljøene, og sporene av mennesker, tilbyr særlig rike opplevelser. Varnes Fort besøkes stadig av folk fra andre deler av landet og Mellom-Europa. Varnes fyr like bortenfor, er i seg selv en attraksjon på landsnivå som markedsføres av mange, for eksempel 'Nordsjøvegen'.

Hesvika er en naturlig møteplass for besøkende til Varnes Fort og Varnes fyr, og for en rast på tur langs Farsund kyststi, og Vita Velo, Farsunds sykkelurvei langs Listastrendene.

Hesvika har kvaliteter som gjør at folk vil være her lenge, og komme tilbake. Bygningene bør utvikles for overnatting på ulike nivåer og tak over hodet for dagsbesøkende. Eksisterende bygningsmasse kan også utvikles til kurs og utleie.

Den Norske Turistforening/Flekkefjord og Oplands Turistforening, Lister friluftsråd, Lister Forsvarshistoriske Forening og Norsk Fyrforening ser gode muligheter i Hesvika.

Hesvika har et stort potensial for å fremme friluftsliv og folkehelse. Bygningene bør gjøres tilgjengelig for flest mulig. Utviklingen av eiendommen bør skje i samarbeid mellom Farsund kommune, foreninger og frivillige.

Bilder:

Forside: Hesvika 16. sep. 2024. Side 2: Hansen-familien har årlige treff i Hesvika. Obligatorisk program er grilling, basar, sporlek og sekkeløp. Foto Ruth Jørgensen. Sider 3: Gården Hesvik sett fra vest, fra Hansens billedsamling ca. 1950. Denne siden: Soloppgang over Studodden og Viksholmen 29. juli 2023 kl. 0528 Fotograf: Bjørn Vikøyr om ikke annet er skrevet.

Forord

Mange friluftinteresserte har stiftet bekjentskap med kystgården Hesvika opp gjennom årene. Hesvika er et utfartssted en kort kjøretur unna, for mennesker i alle de nærliggende kommunene, men også for tilreisende fra hele landet. Nærmeste byer er Farsund og Flekkefjord.

Gården ligger helt ytterst på Vest-Lista, vest i Agder, i storslått natur. Utsikten utover Nordsjøen er enorm. Samtidig ligger de enkle husene så beskjedent og nedpå, og vitner om enkle kår og et arbeidsomt liv i tidligere generasjoner.

Figur 1. Alf Benjamin Hansen i stranda i Hesvika. Han vokste opp her med to søstre og syv brødre. Foto med selvutløser.

Hesvika byr på både sjelero i vakker natur og utallige muligheter for friluftaktiviteter, både på jordene og nede i bukta. I ruskevær er det en helt egen opplevelse å sitte inne i husene å se og høre på havet som bruser rett utenfor.

Huset i Hesvika ble ifølge Listaboka bygget rundt 1750. Bjørn Bjørnsen var den første som bodde her fra en gang på slutten av 1700-tallet. Det har bodd folk her i ca. 200 år, fram til midten av 1970-tallet.

Etter at Hans K. Bekkedal kjøpte den i 1913, har Hansen-slekten eid den gjennom fem generasjoner. De bodde her fram til midten av 1970-tallet. Etter dette er den brukt av etterkommerne som fritidseiendom. Her har vært sosiale storfamilie-samvær på tvers av generasjoner.

Familien Helga og Olav Hansen¹ med sine ti barn livnært seg av fiske, dyrking og husdyrhold. Bortsett fra Vigan var det langt til naboen. Det var en time å gå til skole og butikk.

Krigen kom skremmende nær da en flokk bevæpnede soldater kom løpende ned lia mot huset. Familien fikk en hverdag tett på det som ble Varnes Fort. Barna måtte passere piggrådsperringer og væpnet vakt da de skulle gå til skolen. 160 soldater betjente fortet og 150 russiske krigsfanger, foruten fanger fra Nederland og en god del norske frivillige bygde og betjente fortet helt frem til freden kom i 1945.

Dagens ni eiere kjøpte eiendommen i desember 2023, med et ønske om å føre den videre til allmenn bruk. Siden da har vi jobbet med hvordan flest mulig kan benytte seg av eiendommen, med nye bruksmuligheter og nye mennesker.

Sameiet Hesvik tilbød Farsund kommune å kjøpe Hesvika for friluftslivsformål i brev av 27. nov. 2023. Farsund formannskap vedtok i februar 2024 at den vil søke Miljødirektoratet om 100 % statlig sikring innen 15. januar 2025.

Denne studien legges fram av Sameiet Hesvik, basert på dialog med Farsund kommune sin avdeling for Bygg og eiendom, for å støtte opp under Farsund kommunes søknad om statlig sikring av Hesvika. Prosjektleder har vært Bjørn Vikøyr i RikNatur AS. Styreleder Silje Svindland og styremedlemmene Ruth Jørgensen og Anita Abrahamsen i Sameiet Hesvik, har bidratt i arbeidet.

Vi takker Jon Atle Holmberg prosjektleder i Den Norske Turistforening sitt Kystledhytteprosjekt Ager-Telemark-Vestfold, Christian Landmark daglig leder i Lister Friluftsråd, Leif Tore Hellang leder i Lister Forsvarshistoriske Forening, Henriette Marie Skjæveland leder i Norsk Fyrforening, Agnethe B. Salvesen karriererådgiver og lærer ved Farsund ungdomsskole og Stine van der Hagen lærer ved Lista ungdomsskole, samt rådgiver Bjarte Andreas Kvalheim i Farsund kommune for god dialog og innspill i arbeidet.

Vi takker styreleder Lilly Marie Kongevold i Flekkefjord og Oplands Turistforening for deltakelse på visningen i forbindelse med salget av Hesvika 23. april 2023, samt Pål Hals leder av Besøkssenter våtmark Lista, Endre Wrånes konservator i Vestagdermuséet, Hans Christian Lund rådgiver og Rolf Einar Huus konsulent i Agder fylkeskommune, for gode råd og veiledning. Vi takker Peder Staubo nabo i Vigan, for hyggelige, lærende og avklarende samtaler.

Rapportarbeidet har vært utført i løpet av fire måneder mellom august og desember 2024. Det baserer seg på relasjoner omkring Hesvika utviklet over flere år.

Liknes/Skjernøy/Hesvika 15. jan. 2025

Silje Svindland, styreleder (sign.)

Bjørn Vikøyr prosjektleder (sign.)

---

¹ Olav Hansen var født Bekkedal, og tok navnet Hansen etter sin far Hans.

Fin møteplass	2
Sammendrag	4
Forord	5
1. Innledning	9
2. Hesvika gnr. 50/5 i Farsund kommune	10
Bygningene	14
Naboene	17
3. Varnes fort	17
4. Dagens bruk og tilgjengelighet	22
Dagsbesøkende.....	23
Turgåere.....	29
Overnatting.....	31
Sykklister - sykkelurveien Vita Velo	31
Ilandstigning	32
5. Mål	33
1. Hesvika skal være en 'Fin Møteplass' for flest mulig	33
2. Dagsbesøkende skal føle seg velkommen og ivaretatt	33
3. Overnattingsgjester skal føle seg velkommen og ivaretatt	34
4. Hesvika bør ha et lett tilgjengelig og inkluderende fellesrom	34
5. Hesvika bør tilby utleie	34
7. Farsund kommunes planer og strategier	34
Kommunale planer og strategier	34
Utvalgt kulturlandskap Vest-Lista.....	35
Vita Velo - sykkelurvei	35
8. Organisering og samarbeid	36
Styring	36
Hesvikas Venner	36
Lister Friluftsråd.....	36
Den Norske Turistforening – Flekkefjord og Oplands Turistforening	37
Lister Forsvarshistoriske Forening	38
Skoler	39
Norsk Fyrforening	39
Artists In Residence	40
Besøkscenter Våtmark Lista	40
Faglige samarbeidspartnere	40
9. Bruk av bygningene og tiltak	41
Trebygningene og kjuna/potetkjelleren	41
Generelt om tiltak.....	41
Toalett.....	42
Innlemming av Hesvika i Kyststien	42
Underåsenstien og trappa til stranda.....	44
Naturrestaurering, skjøtsel og drift	47
Læring	47

10. Forvaltningsplan for Varnes friluftslivsområde.....	49
11. Kilder	49
12. Vedlegg	50
Vedlegg A – Intensjonsbrev fra DNT Sør / FOT av 19. nov. 2024	50
Vedlegg B - Mail fra DNT til Sameiet Hesvik av 27. okt. 2024	52
Vedlegg C - Brev fra Norsk Fyrforening til Sameiet Hesvik av 23. okt. 2024.....	53
Vedlegg D - Brev fra Lister Friluftsråd til Sameiet Hesvik av 18. sept. 2024	55
Vedlegg E - Brev fra Sameiet Hesvik til interesserte foreninger av 1. sept. 2024.....	57
Vedlegg F - Saksutskrift fra Farsund kommune møte 15. feb. 2024	58
Vedlegg G – Brev fra Hesvika-kjøpere til Farsund kommune 27. nov. 2023.....	62
Vedlegg H – Sameiet Hesvik sine ønsker for utvikling av eiendommen	64
Vedlegg I – Sameiet Hesvik sine ønsker for utvikling av eiendommen	66

1. Innledning

Farsund kommune søker Miljødirektoratet om at staten kjøper Hesvika gnr. 50/5 i Farsund kommune til offentlig friluftslivsområde. Denne mulighetsstudien er skrevet som underlag for søknaden.

Rapporten presenterer glimt fra livet i Hesvika på 1900-tallet. Eiendommens kvaliteter som et klassisk sørlandsk fiskerbondebruk med stor utmark og lite innmark er beskrevet. Utmarka består av sjøfuglholmer, ei havbukt med rullesteinstrand, opphøyde heier med eventyrlig utsikt, og frodige lauvskoger. Hesvik-eiendommen karakteriseres også av en kommandobunker, en kanon i kasematt og mange andre spor under Varnes Fort, som var del av Festung Lista under andre verdenskrig.

Hesvika har tette koblinger til nærliggende Varnes Fyr oppigjennom historien.

Studien presenterer Hesvika som en naturlig møteplass med særlig høye kvaliteter og potensial, for friluftslivs- og naturinteresserte fra Lista, Listerregionen, landsdelen og tilreisende fra inn- og utland. Det er et naturlig start- og rasteområde for brukere av kyststien langs Listastrendene, gjennom Vest-Lista Nasjonalt utvalgte Kulturlandskap, og sykkelurveien 'Vita Velo'.

Rapporten viser at Hesvika-området besøkes hele året. Flertallet kommer fra andre kommuner enn Farsund.

Studien svarer ut:

- Farsund kommuneplan sitt mål om å tilrettelegge gode og varierte muligheter for utøvelse av idrett og friluftsliv inkludert å styrke kyststien i Varnes-området.
- Farsund kommunes kulturminneplan peker på Varnes Fort med 'Russerveien' som et spesielt viktig anlegg og kulturmiljø under Festung Lista. Også Varnes nevnes som et verdifullt utmarksområde med viktige kulturminner knyttet til uthavn og kystkultur.
- Farsund kommunes områdeplan for Vest-Lista utvalgte kulturlandskap om å ivareta natur- og kulturarven gjennom et aktivt jordbruk, lokalt engasjement og statlig innsats.

Det legges fram forslag til bruk av bygningene til dagsbesøk og overnatting, og signaler omkring involvering fra Den Norske Turistforening og Lister Friluftsråd.

Studien foreslår at det etableres et interimsstyre, og at det legges til rette for frivillig innsats. Den legger opp til at eksperter på ivaretagelse og fornying av bygninger og kulturlandskap involveres.

Det anbefales at:

- Våningshuset og Bryggerhuset blir kystledhytte med overnatting.
- Løa får et flerbruksrom på låven og muligheter for overnatting i det tidligere fjøset.
- Sjøbua kan brukes til overnatting eventuelt utstyrlager.

2. Hesvika gnr. 50/5 i Farsund kommune

Eiendommen Hesvika ligger som en naturlig møteplass for besøkende, mellom Varnes fort og Varnes fyr. Den ligger naturlig til rette for et besøk, langs Farsund kyststi og Vita Velo, som er Farsunds sykkelurvei langs Lista-strendene. Det er omtrent 1,5 kilometers tursti mellom Varnes fort og Varnes fyr. Innmarken og husene på eiendommen Hesvika, ligger tett inntil turstien, kun adskilt med et sauegjerde.

Figur 2. Sekkeløp med tre generasjoner Hansen. Alf Benjamin til høyre vokste opp i Hesvika. Foto Solfrid Økland.

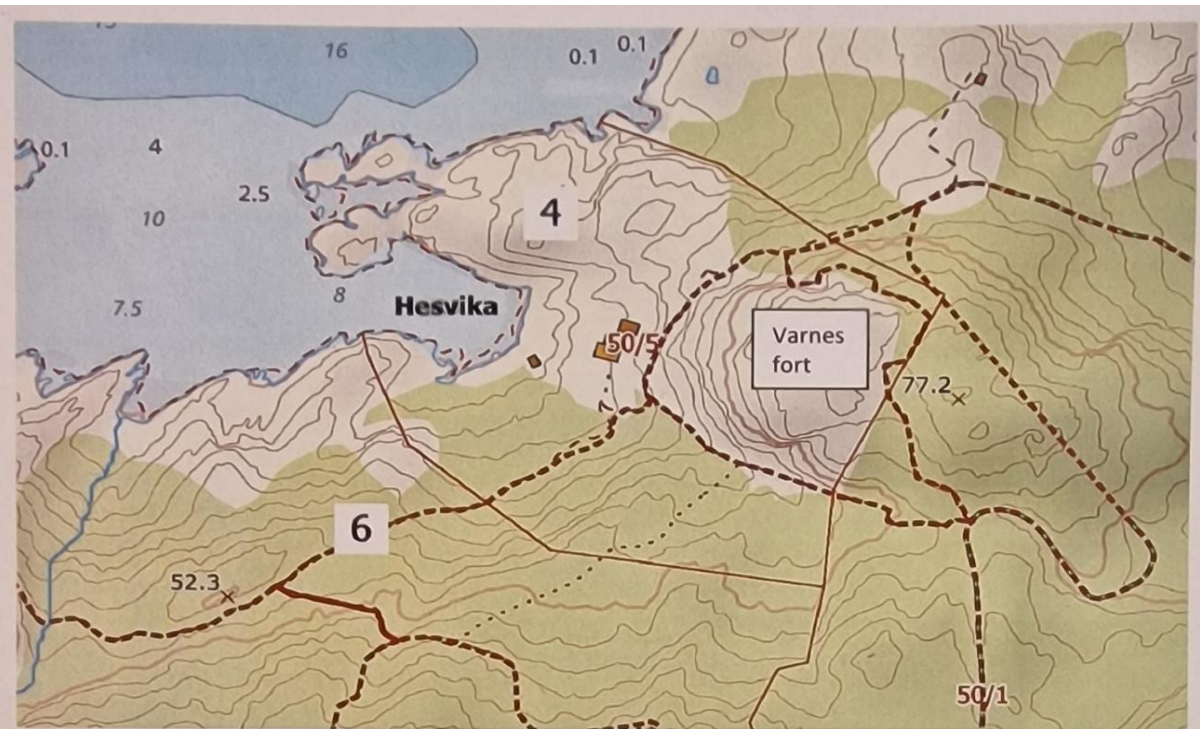
Hesvika har kvaliteter som gjør at mennesker vil være her lenge og også komme tilbake. Bygningene bør utvikles for overnatting på ulike nivåer, og tak over hodet for dagsbesøkende. Eksisterende bygdingsmasse kan også utvikles til kurs og utleie.

Den Norske Turistforening/ Flekkefjord og Oplands Turistforening, Lister friluftsråd, Lister Forsvarshistorisk forening og Norsk fyrforening, ser gode muligheter for bruken av Hesvika.

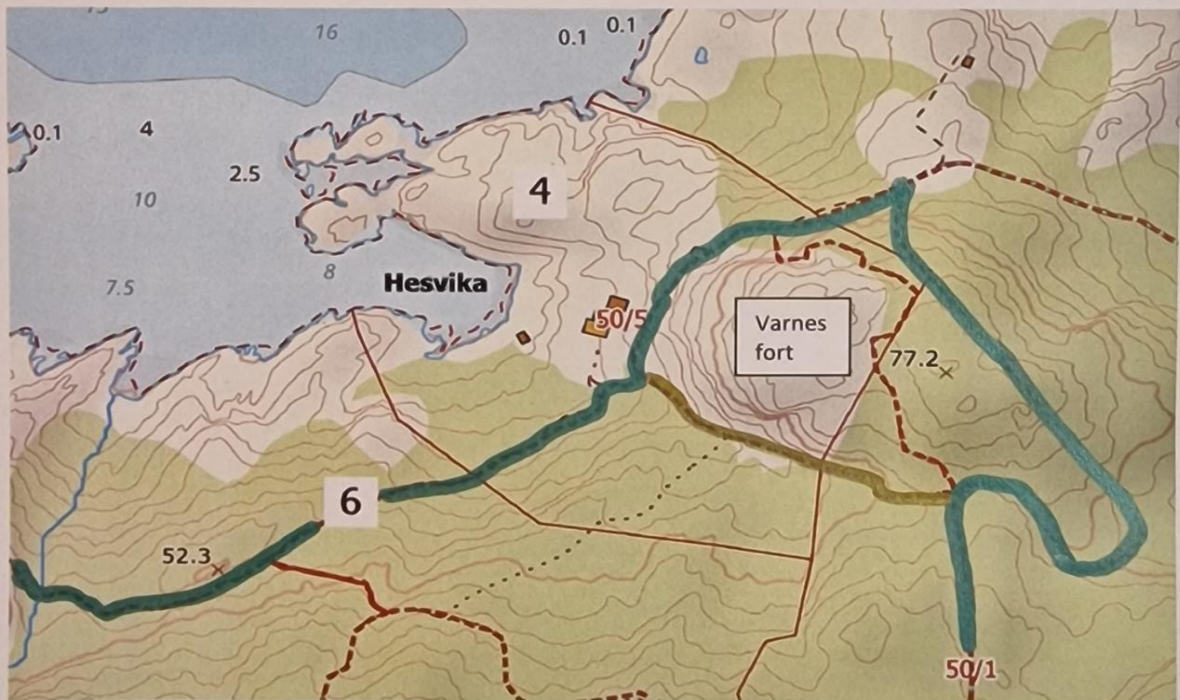
Hesvika har et stort potensial for å fremme friluftsliv og folkehelse. Bygningene bør gjøres tilgjengelig for flest mulig. Utviklingen av eiendommen bør skje i samarbeid mellom Farsund kommune, foreninger og frivillige.

Hesvika er et vestvendt historisk fiskerbondebruk med ca. 6,2 dekar innmark i form av naturbeite- og slåttemark - og ca. 34,6 dekar utmark. En betydelig del av tidligere utmark på eiendommen er fraskilt. Det er ingen nyere inngrep på eiendommen. Her er fire trebygninger og ei kjune/potetkjeller. Eiendommen har veirett på kommunal vei som går til

Vigan, og veien videre via tunnelen som ble bygd under andre verdenskrig. Hesvika har rett til å bygge traktorvei til eiendommen over gnr. 50/1 jf. vedlegg I.

Figur 3. Stier på Hesvika-eiendommen. Nr. 4 er Studodden. Nr. 6 er Steinsvikdalen.

Figur 4. Mulig framtidig tilstand på stier på Hesvika-eiendommen.

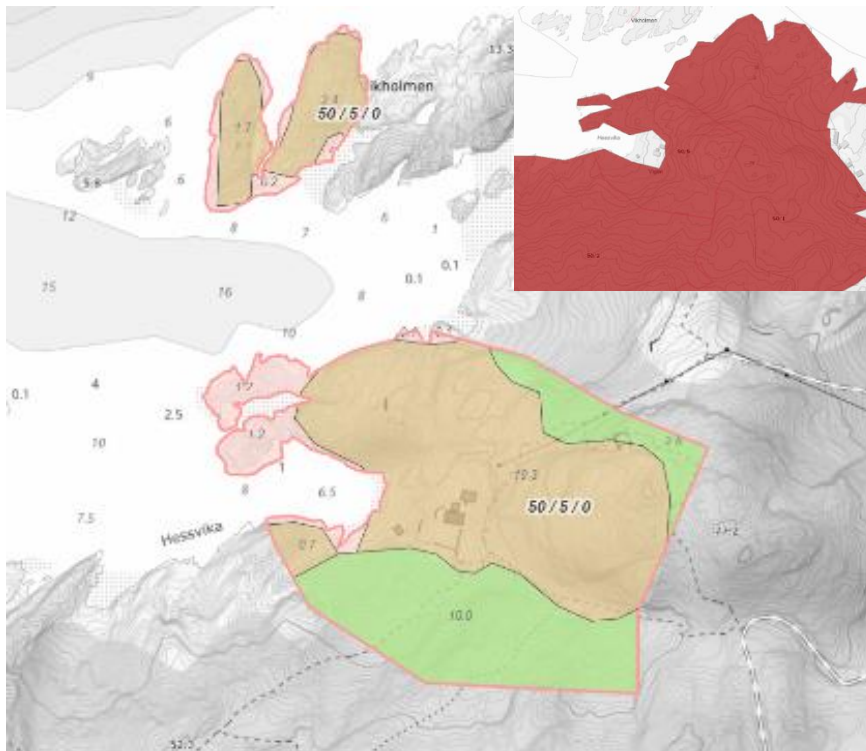
— Godt tilgjengelig for terrengrullestol. — Historisk sti med trapper.

Figur 5. Hesvika fra Norge i Bilder 2014

Figur 6. Hesvika ligger nordvest på Lista sentralt i vestre del av Agders kyst- og skjærgård, i grenseområdet mellom Farsund, Flekkefjord og Kvinesdal kommune. Flekkefjord er nærmeste by sjøveien.

Figur 7. Hele fastlandsdelen av eiendommen med unntak av 2,5 dekar, er kartlagt som svært viktig for friluftsliv se rød farge på kartet øverst til høyre. Kilde Statens kartverk og Naturbase. Eiendommen er 40,8 dekar hvorav skog 12,8 dekar (grønt inkludert 9,6 dekar produktiv), snaumark 24,2 dekar (brunt), strand 3,8 dekar (rosa). Fra NIBIO Kilden.

Figur 8. Bygningene sett fra Nordsletta.

Bygningene

De fire trebygningene i Hesvika er registrert i Riksantikvarens kulturminneregister for bygninger som er eldre en 1850. Sefrak ID: 100032695, ID: 100326110, ID: 10032696 og ID: 10032698.

Våningshuset har et bruksareal på 54 m² inkl. to stuer – pluss andre etasje med to soverom. Husets ytre mål er areal 60 m² - 10,2 x 5,9 m.

Figur 9. Bygningene sett fra sjøsiden med Åsen i bakgrunnen.

Bryggerhuset – har et bruksareal på 15 m². Husets ytre mål 4,0 x 4,1 m

Løa ytre mål slik det står i dag, er areal 40 m² - 7,7 x 5,2 m. Innvendig lengde anslås til ca. 6,0 m. Tidligere areal er 62 m² med lengde til eksisterende stein-mur på sjøsiden 12,0 m.

Sjøbua består av ett rom med bruksareal 10 m². Buas ytre mål 4,8 x 3,3 m. med innvendig lengde ca. 10,3 m.

Kjuna korntørke/ potetkjeller se figur 13.

Figur 10-11. Stua i Våningshuset med storslått utsikt over Nrdsjøen..

Figur 12.

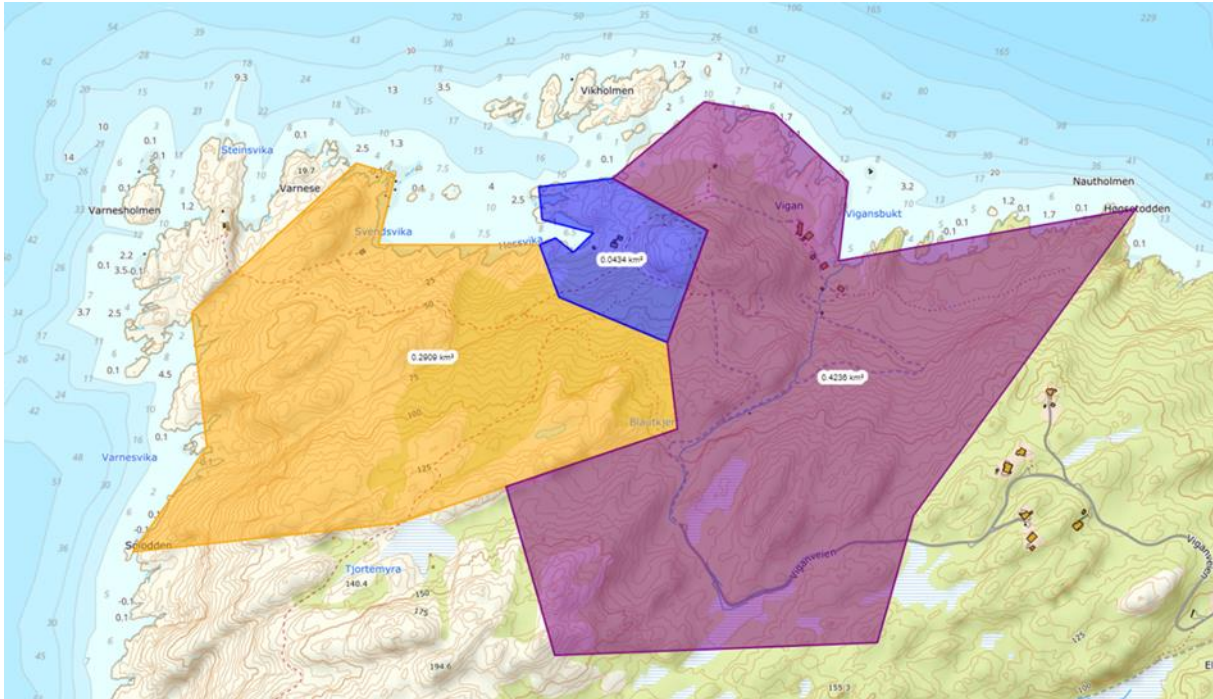
Den sølvgrå sjøbua ligger drøyt 10 meter fra sjøen. Den har vært brukt til oppbevaring av fiskeutstyr og redningsvester for barn. Bukta er fin for sandkrabbefiske og oppdagelsesferd i fjæra. Foto Ruth Jørgensen.

Figur 13. Kjuna/potetkjeller i innerkanten av Nordsletta til venstre for løa på bildet over. Hull i taket indikerer at den ble brukt til korntørke/kjune.

Naboene

Vigan gnr. 50/1 er nabo i øst. Veiatkomst, øvre del av stiatkomst til Hesvika gjennom Grinddalen, og østre del av Varnes Fort ligger på denne eiendommen. Varnes statlig sikra friluftsområde gnr. 50/2 er Hesvikas nabo i sørvest.

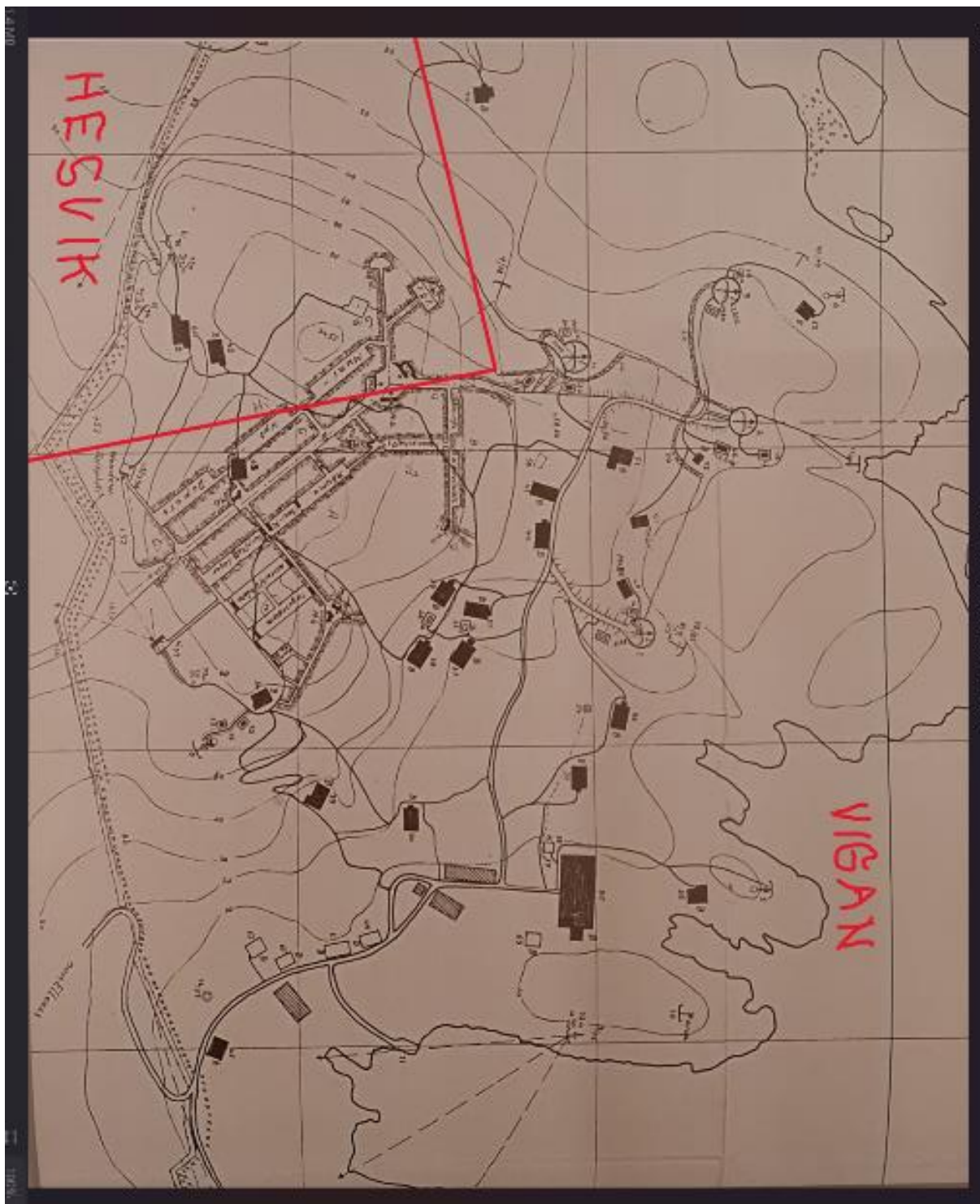

Figur 14. Hesvika gnr. 50/5 i blått og naboer Vigan gnr. 50/1 i lilla og Varnes offentlige friluftslivseiendom gnr. 50/2 i oransje.

3. Varnes fort

Søndre del av Varnes Fort ligger på Hesvikeiendommen. Dette var ledd i den enorme Atlanterhavsvollen som tyskerne bygde langs kysten fra Nordishavet til Pyreneene fra 1941. Kystfortet var bemannet med opptil 160 soldater for å sikre mot alliert invasjon. Anleggsarbeidet ble utført av sovjetiske krigsfanger, fanger fra Nederland og norske arbeidere. Det varte frem til fredsdagene i 1945. Forsvarsverket ble aldri brukt i krigshandlinger.

Varnes Fort er viden kjent for sitt omfattende tunellanlegg forbundet blant annet med kommandobunkeren, som ligger i fjellsiden over den ene av kanonene som fremdeles står i stilling. Kystfortet hadde opprinnelig fire 10,5 cm kanoner, med 16 kilometer skuddvidde, og skuddhastighet på fem skudd i minuttet. Den gjenværende kanonen er i dag den eneste av sitt slag på Agder. Som på andre kystfort finner man også her ruiner etter sjefsbolig, offisers- og mannskapsforlegning, messe, lasarett, luftskyts, ammunisjonslagre og løpegraver. Her er også kanonstillinger som belyser ulike faser i utbyggingen av Atlanterhavsvollen. Kystfortet er et eksempel på utbyggingen i siste halvdel av andre verdenskrig, der mange funksjoner ble plassert i fjell.

Figur 15. Minekart over Varnes fort med ca. inntegnet eiendomsgrense mellom Vigan og Hesvika. Kartet viser hvordan det faktisk var på fortet under krigen. Kilde Riksarkivet/Oslo.

Figur 17. Det foreslås informasjonstavler til venstre for trappa til kommandobunkeren.

Figur 18. Åttendeklassinger fra Lista besøker Varnes Fort. Kanonen og Kommandobunkeren ligger på Hesvika-eiendommen.

Figur 19. Varnes Fort -kommandobunker og 105 mm overbygd kanon (i kasematt) ligger på Hesvika-eiendommen.

Figur 20. Utsikt fra Varnes Fort Kommandobunker over Studodden og Svendsvika i retning Varnes fyr.

4. Dagens bruk og tilgjengelighet

Hesvika er lett tilgjengelig og er mye brukt av besøkende hele året. Basert på gjennomgang av tre besøksprotokoller, egen tilstedeværelse og samtaler med gjester i området, tørr vi si at det går knapt en dag uten at folk besøker Varnesområdet. Mange av disse har Varnes Fyr som mål. Men området er spektakulært med mange overveldende utsiktspunkter.

Hesvika har en nøkkelfunksjon for friluftsliv fordi hovedelementer av Varnes Fort ligger på eiendommen og ferdseilen mellom Varnes Fort og Varnes Fyr går naturlig over eiendommen. Denne stien er en naturlig del av en rundløype i området. Avstand til nærmeste parkeringsplass for sykler er 700 meter og for biler er 850 meter. Kjøreavstand fra kommunesentra i fire kommuner er mindre enn 40 minutter. Kjøreavstand fra Kristiansand er ca. 1,5 timer. Sykkellavstand fra Varse tettsted er 14 km og fra Farsund by er 22 km.

Figur 21. Stier i Hesvika-Varnesområdet med påtegnet stedsnavn og tilrettelegging.

Kyststien er merket i blått. Kilde [Kyststien | Fottur i Farsund kommune: Kyststien](#)

Det er ca. 700 meter å gå fra den offentlige parkeringsplassen for sykler på toppen av Viganbakken til Hesvika. Parkeringsplassen for biler ligger 150 meter bortenfor. Atkomsten går på grusvei, bortsett fra de nederste snaue 200 meterne.

I selve Hesvika er det fine muligheter for bading og fiske fra land. Det er gode muligheter for dykking på vrak og i tareskog, sjøfuglekikking, teinefiske etter krabber og fjellklatring.

Det er ca. 100 meter å gå fra Hesviktunet opp Underåsenstien til Kanonen og Kommandobunkeren. Det er ca. 600 meter å gå via Steinsvikdalen til Svendsvika. Det er ca. 900 meter å gå via Steinsvikdalen til Varnes Fyr.

Dagsbesøkende

De fleste dagsbesøkende til Hesvika går ned Viganbakken, gjennom tunellen, ned Underåsenstien, forbi Hesviktunet, over Den Store Sletta, opp Steinsvikdalen og fortsetter 'hovedstien' til Varnes fyr. Hovedstien mellom Blautkjerr og Varnes fyr ble bygd dels ved nødsarbeid på 1930-tallet, og av fanger under andre verdenskrig. Den ble restaurert/oppgradert med nye rekkverk mv. og betongtrapp opp til fyret, i regi av Farsund kommune ca. 2016. Underåsenstien, og særlig stien gjennom Grinddalen, er til dels bratte og rufsete.

Figur 22. Varnes parkeringsplass med 3 tyske, 1 dansk, 1 polsk og 1 norsk besøksbil indikerer en klar overvekt av utenlandske besøkende en tilfeldig fredag 16. aug. 2024.

Det er spor av bål og rasting på Studodden. Ellers har få stoppet i Hesviktunet.

Alle åttendeklassinger i Farsund kommune var på skoletur til Hesvika i 2023 og -24.

Nylig oppstartet restaurering av Den Store Sletta, som fram til våren 2024, bar preg av langtids stedvis heldekkende og uframkommelig gjengroing med lys- og knappsiv, gjør området mer innbydende. Dette, og ryktene om det nye utadvendte eierskapet, gjør at stadig flere besøker Hesviktunet.

Figur 23. Viganveien /Varnes er starten på kyststien og sykkelurveien Vita Velo.

En 'spørreundersøkelse' blant folk som er interessert i 'Kystfort og bunkere' postet 5. nov. 2024, ga rask respons fra 122 personer som har besøkt Varnes fort². Disse fordelte seg med 20 personer (16 %) fra Farsund kommune, 99 personer (84 %) fra 35 andre kommuner i Norge og tre fra andre land. Svendsvikbua har hatt 0,9-1,1 registrerte

---

² Leder Leif-Tore Hellang i Lister Forsvarshistoriske Forening la 5. nov. 2024 ut følgende post på facebooksidene 'Kystfort og bunkere' (10 600 medlemmer): «Hei alle sammen. Har lyst til å gjøre en høyst uformell spørreundersøkelse. Kan dere som har besøkt Varnes fort på Lista, svare med en kommentar, og skrive hvor dere kommer fra? Svarene (ingen navn, selvfølgelig) skal brukes i forbindelse med arbeidet med å få tilrettelagt bedre.»

besøkende i gjennomsnitt pr dag. Siden 11. mars 2022.³

303 personer⁴ - ca. 10 pr. dag - har skrevet seg inn i besøksprotokollen som ligger i bua på Varnes fyr, i august 2024. Av disse er 219 bosatt i Norge, 44 fra Tyskland, 10 fra Ukraina og 30 fra Sverige, Nederland, Italia, Skottland og Russland.

Figur 24. Hesvika – et sted for å oppleve det sørlandske kystlandskapet.

De reelle besøkstallene kan være betydelig høyere blant annet fordi interessen for å skrive seg inn i besøksprotokoller erfaringsmessig synker med gjentatte besøk. Ved tilfeldig sjekk av ny besøksprotokoll har fire personer pr. dag skrevet seg inn på fyret mellom 21. des. og 5. januar.

---

³ Dette er minimumstall basert på besøksprotokoll i Svendsvikbua og organisert elevbesøk. Antall besøkende er sannsynligvis betydelig støtte da mange ikke går inn og skriver i protokollen, samt at protokollen ligger i en kiste som ikke nødvendigvis alle som 'stikker hodet inn' blir kjent med.

⁴ Tallene er usikre. Få norske oppgir bosted.

Figur 25. Hesvika – et godt sted å være i kystnaturen med natur- og friluftinteresserte.

Figur 26. Hesvika – et sted å bli kjent med Nordsjøen – mellom Varnes fyr til venstre og vardestedet Lindåsen til høyre.

Figur 27. Kosestien - en avstikker til Underåsenstien like ovenfor Hesviktunet.

Figur 28. Overveldende hav- og kystlandskap langs stien til Varnes fyrlykt 30. aug. 2024

Figur 29. Besøk av åttendeklassinger fra Lista, til Svendsvikbua 30. aug. 2024

Figur 30. Mange spor av mennesker skjuler seg under vindskogen på Studodden.

Figur 31. Frodige slåttemyrer i Grinddalen.

Turgåere

Det er populært å gå kyststien fra Varnes langs Lista-strendene ca. 33 km. til Loshavn sørøst på Listahalvøya.

118 personer har skrevet seg inn i besøksprotokollen som ligger ved Tjortemyra i perioden 12. des 2023 til 16. aug. 2024. Av disse er 94 personer dvs. 80 % bosatt i andre kommuner enn Farsund:

8 fra Flekkefjord, 7 fra Kvinesdal, 6 fra Lyngdal, 19 fra Lindesnes, 3 fra Kristiansand, 43 fra andre kommuner i Norge og 8 fra Danmark/Tyskland.

Figur 32. Kyststien i Farsund – Hesvika/Varnes ligger på nordvestspissen av Lista-halvøya, vest for Elle.

Figur 33. Stikryss øverst i Steinsvikdalen

Figur 34. Kyststien vest for Tjortemyrfjellet

Figur 35. Kyststien vest for Tjortemyra. Lista fyr og Steinodden i bakgrunnen.

Overnatting

Det har ifølge Farsund kommunes reservasjonssystem vært 73 reserveringer for overnatting i Svendsvikbua i 2024. Dette inkluderer 66 unike personer hvorav 13 har reservert bua to eller tre ganger. Ved tre anledninger er det oppgitt henholdsvis 3, 4 og 5–6 gjester. Vi antar at det har vært planlagt minimum 140-150 overnattinger, og at minimum 120-130 ulike personer har planlagt overnatting minst en gang. Dette baserer seg på at det minimum har vært to personer involvert hver gang. Bosted til personene som har reservert har vi ikke mulighet til å undersøke. Siden tilbudet er gratis, vet vi ikke om reserveringene er gjennomført utover de som har skrevet seg inn i besøksprotokollen i Svendsvikbua.

Syklister - sykkeltureien Vita Velo

Varnes er det nordlige endepunktet for en sykkelturne langs Listastrendene.

*Figur 36.
Vita velo sykkel-
turne
Kilde: Lister
Friluftsråd*

*Figur 37.
Sykkelparkering
med ladestolpe for
el-sykkel på toppen
av Viganbakken.
Her starter Kyststien
og sykkel-turneien
Vita velo. Se nord-
vestligste ende av
blå strek på figur
36.*

Figur 38. Vita velo sykkelurvei – veivisere innenfor Verevågen mot Lista fyr september 2018.

Ilandstigning

Hesvika er lett tilgjengelig med båt og attraktiv for ilandstigning. Det er ei bøye for ankerfeste og to gamle båtstøer/brygger i Hesvika. Det er mulig å etablere brygge med god dybde for fritidsbåter.

Figur 39. Svendsvika og Hesvika sett fra utsiktspunkt med benk langs kyststien. Varnes fyr til venstre. Se også figur 51.

5. Mål

Vi foreslår fem mål for sikring av Hesvika til offentlig friluftslivsområde.

1. Hesvika skal være en 'Fin Møteplass' for flest mulig

Hesvika er et landfast helårstilgjengelig klassisk kystfiskerbondebruk på Sørlandet med lite innmark, mye utmark og sjøfiske som forsynte familien med mat, fram til ca. 1960. Vi ser spennende muligheter omkring drift av dette godt bevarte kulturlandskapet. En mulighet er å utvikle og fornye Hesvika og ev. tiliggende arealer, til et demonstrasjonsbruk for bærekraftig og fornyende utvikling i samarbeid mellom Farsund kommune, Lista og Lyngdal Bondelag, Birdlife Farsund, Lister Forsvarshistoriske Forening, Lister Friluftsråd m.fl., for eksempel under prosjekt Havriket som arbeider for å utvikle et UNESCO biosfæreområde i Vestre Agder.

Levendegjøring av Hesvika som en 'Fin Møteplass' bør innebære tiltak som gjør at besøkende føler seg velkommen, får mulighet til å oppleve Hesvika med hensiktsmessig tilrettelegging og gode rammer, og får tilgang til kunnskap om stedets historie, natur- og kulturkvaliteter, samt at det er fasiliteter som gjør at de kan trives med andre besøkende, forlenge oppholdet og komme tilbake.

Allemannsretten og friluftsløven er ikke tilstrekkelig for å gjøre Hesvika tilgjengelig for flest mulig. Det er allerede med nåværende bruk behov for fysisk tilrettelegging av stien i Steinsvikdalen og Grinddalen for å sikre allmennhetens bruk og ivareta arealene. Dette er tilrettelegging som går utover vedlikehold, og som trolig krever statlig sikring for å kunne oppnå dispensasjon fra forskriftene for Listastrendene landskapsvernområde. Denne tilretteleggingen vil gjøre Hesvika, Varnes Fort og Varnes fyr-området tilgjengelig for flere enn i dag, samtidig som arealene, biologisk mangfold og kulturminner ivaretas.

Bruken av Hesvika overstiger allerede i dag etter vår vurdering det grunneier må akseptere som følge av allemannsretten. Dette fordi hovedstien sørover fra Varnes Fort ligger med godt innsyn mindre enn ti meter fra viktige oppholdsarealer og bygninger i Hesvika. I tillegg går deler av hovedstien over tidligere dyrka mark.

2. Dagsbesøkende skal føle seg velkommen og ivaretatt

Hesvika bør tilby et åpent bygg med informasjon om læring jf. kap. 8, samt et toalett. Utforming av tilbudet bør skje i samråd med Den Norske Turistforening/Flekkefjord og Oplands Turistforening, Lister Friluftsråd og Lister Forsvarshistoriske Forening.

Hesvika kan ved sikring og tilrettelegging gjøres bedre tilgjengelig for flere blant annet gående med begrenset framkommelighet, barnevogn og terrenggående rullestol. Dette er tilrettelegging som går utover vedlikehold, og som trolig krever statlig sikring for å kunne

oppnå dispensasjon fra forskriftene for Listastrendene landskapsvernområde. Et allment tilgjengelig toalett vil gjøre området tilgjengelig for flere, særlig eldre

Utforming av informasjonen bør skje i samråd med Besøkscenter våtmark Lista.

3. Overnattingsgjester skal føle seg velkommen og ivaretatt

Hesvika vil ved sikring innenfor eksisterende bygningsmasse kunne tilby overnatting på flere 'komfortnivåer'. Dette vil øke verdien av hele Varnesområdet, kyststien og sykkelurveien Vita velo langs Listastrendene

Hesviktunet bør tilby overnatting med kokemuligheter med kjeler og dekketøy. Utforming av tilbudet bør skje i samråd med Den Norske Turistforening/Flekkefjord og Oplands Turistforening og/eller Lister Friluftsråd.

4. Hesvika bør ha et lett tilgjengelig og inkluderende fellesrom

Hesviktunet bør tilby et inkluderende rom for undervisning, uformelle samvær for besøkende som er interessert i krigshistorie og fyr med flere, samt møter og kurs. Størrelsen må avstemmes i forhold til øvrig tilrettelegging.

5. Hesvika bør tilby utleie

Det bør kunne drives utleie som støtter opp under å utvikle Hesvika som 'Fin møteplass'. Utleie bør primært skje med basis i flereårsavtaler, etter følgende prioritering og klart definerte rammer:

- a) Idéelle foreninger og aktiviteter med allmennyttig formål for eksempel barn og unge i utdanning.
- b) Regionalt organisert partnerskap med kunstnere for eksempel innen ordningen Artists In Residence og lignende, som blant annet innebærer tilbud til besøkende i form av 'åpent verksted' deler av tiden og presentasjon av kunsten i Hesvika, et galleri eller annet egnet sted på Lista
- c) Andre private arrangementer som ikke strider med friluftformålet eller er egnet til å fortrenge turfolk og brukere under a) og b)

7. Farsund kommunes planer og strategier

Kommunale planer og strategier

Farsunds kommuneplan har et mål om å tilrettelegge gode og varierte muligheter for utøvelse av idrett og friluftsliv (samfunnsdelen delmål L6 punkt 3).

Kulturminneplanen peker på Varnes-Vigan som et viktig utmarksområde og Varnes fyr som et spesielt viktig anlegg, et 'musealt' besøkssted og et viktig kulturminne knyttet til uthavn og kystkultur blant annet Varnes fyrhavn. Varnes Fort med 'Russerveien' nevnes som et spesielt viktig anlegg og kulturmiljø under Festung Lista.

Kyststien fra Varnes til Loshavn er i kommunens plan for idrett og fysisk aktivitet nevnt som et særlig flott tilbud i kommunen.

Utvalgt kulturlandskap Vest-Lista

Hesvika inngår i det nasjonalt Utvalgte Kulturlandskapet på Vest-Lista som ble etablert som Vest-Agders kandidat i 2009. Det strekker seg fra Vigan nordøst for Varnes til Vågsvollvika sørøst for Lista fyr. Målet er å ta vare på natur- og kulturarven gjennom et aktivt jordbruk, lokalt engasjement og statlig innsats. Satsingen er del av et samarbeid mellom grunneiere, Lista og Lyngdal Bondelag og landbruks-, kulturminne- og miljømyndigheter.

Farsund kommune overtok det faglige ansvaret inkludert tildeling av tilskudd fra Statsforvalteren i Agder ved landbruksavdeling fra 2020. Tiltak baseres på søknader fra grunneiere.

Vita Velo - sykkelurvei

Farsund kommune jobber sammen med Agder fylkeskommune og Statens vegvesen for å etablere en sammenhengende kystnær sykkelurvei mellom Varnes og Lomsesanden. Ønsket er å gi befolkningen og besøkende tilgang til unike natur-, kultur- og arkitekturopplevelser gjennom en attraktiv og trygg sykkelurvei med rasteplasser og informasjonsskilt. Vita Velo skal være et helhetlig kvalitetsprodukt. Traséen fra Varnes til Lista fyr og fra Huseby til Lomsesanden ble åpnet i 2019.

8. Organisering og samarbeid

Styring

Det bør etableres et interimsstyre med foreninger og institusjoner som er interessert i ivaretagelse og utvikling av Hesvika slik at flest mulig kan få glede av området. Lister Friluftsråd, Den Norske Turistforening avd. Sør/Flekkefjord og Oplands Turistforening, Lister Forsvarshistoriske Forening, Norsk Fyrforening, VestAgder Muséet og Hesvikas Venner bør inviteres til deltakelse. Styret bør knytte til seg ekspertise innen ivaretagelse og fornying av bygninger og kulturlandskap.

Hesvikas Venner

For å ivareta Hesvika som en 'juvel' for lokalbefolkningen bør det legges til rette for at Hesvika kan utvikles som sosial møteplass og sted for å samles om frivillig innsats. Som ledd i arbeidet med denne mulighetsstudien har Sameiet Hesvik samlet ca. fem personer som kan være interessert i å drive fram en ressurs av frivillige.

Lister Friluftsråd⁵

Lister Friluftsråd støtter forslaget om at Hesvika sikres som statlig sikret friluftsområde. De anbefaler at søknaden inkluderer en plan for utvikling og bruk. Tiltakene bør vurderes av en gruppe bestående av flere parter som representerer de ulike interesser og natur- og kulturhistoriske verdier i området. Formålet bør være å tilgjengeliggjøre området for allmenn bruk og øke de besøkendes kunnskap om de natur- og kulturhistoriske kvalitetene området representerer og har tydelige fysiske og til dels meget godt bevarte rester av.

Siden eiendommen ligger i et landskapsvernområde er dette et premiss for alle eventuelle tilretteleggingstiltak, og eventuelle planer for området som offentlig friluftsområde må også klareres med verneforvaltningen.

Ett av de viktigste tiltakene vil være å sikre god og tilstrekkelig atkomst til området primært fra land. Det kan også være aktuelt å vurdere tilrettelegging av atkomst fra sjøen.

Friluftsrådet ser for seg at våningshuset kan bli interessant som kystled-/overnattingshytte. Dette fordrer en større renovering, noe som vil kreve omfattende tilskudd. Alternativt kan huset brukes som informasjons- og dagsturhytte med de utfordringer som følger med et ulåst bygg med lite tilsyn. Det foreslås derfor heller å bruke et av de andre, mindre byggene til et slikt formål, som også vil være hensiktsmessig og etter vår vurdering av stor allmenn interesse. Å kunne skille mellom et låst bygg med elektronisk booking og selvhushold for overnatting og et åpent bygg med informasjon om natur- og kulturhistoriske verdier, tilpasset dagsbesøk vil kunne ivareta flere interesser uten å gå på bekostning av hverandre.

---

⁵ Dette kapittelet baserer seg på innspill fra Lister Friluftsråd gjengitt i vedlegg D.

Friluftsrådets erfaringer er at de enklest innredede byggene tiltenkt overnatting blir mindre brukt enn de litt mer forseggjorte og komfortabelt innredede bygningene. Vi har en viss kjennskap til bruken av Svendsvika, og har inntrykk av at det er relativt god interesse for både dagsbesøk og overnattingsbesøk i området.

Markedsføring/informasjonsarbeid rundt området vil være av betydning for besøksmengde. Dersom det blir et overnattingstilbud i Hesvika, vil den kunne innlemmes i Kystled Lister, som for tiden er under utvikling, med flere overnattingshytter.

En eventuell renovering av våningshuset til en kystledhytte vil kunne tiltrekke andre brukergrupper enn Svendsvikbua.

Generelt erfarer friluftsrådet at allmennheten er interessert i både dags- og overnattings-turer. Overnatting i enkle hytter begrenser seg for det meste til en eller to overnattinger. Mulighet for å fyre opp et bål og informasjon om natur- og kulturhistoriske verdier, vil være av god interesse. Atkomst bør sikres og vurderes utbedret. Parkeringsforhold og god skilting/merking er nyttig for de mer uerfarne brukere.

Atkomst sjøveien kan også være av interesse for en del brukere, det bør da vurderes om dette skal tilrettelegges mere for enn slik forholdene er i dag.

Det vil bli behov for bedre toalettfasiliteter. Et adskilt toalett, åpent for både dagsbesøk og evt. overnattingsgjester, vil da være mest hensiktsmessig. En tilrettelegging av området som beskrevet over vil etter vår vurdering bidra til økt bruk av området.

Den Norske Turistforening – Flekkefjord og Oplands Turistforening⁶

Hesvika harmonerer godt med DNTs mandat og verdier. Stedet egner seg godt som Kystledhytte og passer godt blant DNT sine øvrige 580 hytter, gitt at områdets natur og kulturverdier tåler besøk, at det er et lokalt ønske om at DNT engasjerer seg, samt vilje til samarbeid for en felles plan for området på tvers av organisasjoner og sektorer.

DNT foreningene i Agder og Flekkefjord vil støtte opp under et lokalt initiativ til å etablere lokallag under DNT Flekkefjord ev. i form av en venneforening med vedtekter og styre. Laget vil dermed kunne dra nytte av DNT sin kompetanse på oppbygging og drift av turisthytter opparbeidet gjennom 160 år.

DNT mener at Hesvika alene og Hesvika i kombinasjon med andre aktiviteter i området har et uforløst potensial. Både som selvstendig Kystledhytte med overnatting i et fantastisk natur- og kulturlandskap med mye og variert historie, og som Kystledhytte i et større perspektiv koplet til kyststi og andre overnattingssteder på Lista.

DNT mener bygningene i Hesvika kan egne seg godt som Kystledhytte/DNT hytte for eksempel ved at Våningshuset blir ordinær Kystledhytte med overnatting, Bryggerhuset blir

---

⁶ Dette kapittelet baserer seg på innspill fra Den Norske Turistforening gjengitt i vedlegg A og B.

rom for gjester med hund og Løa blir kombinasjonslokale med langbord, brisker for overnatting, vegginformasjon, undervisning og selskap mv.

Turistforeningen tror medlemmene med flere vil besøke Hesvika, både for overnatting og dagsturer.

Hesvika bør settes i stand til enkel overnatting og tilgjengeliggjøres og synliggjøres på relevante flater som UT.no.

Figur 40. Åttendeklassinger ved Farsund ungdomsskole på dagstur til Hesvika 27. aug. 2024 – her ved kanonen.

Lister Forsvarshistoriske Forening

Lister Forsvarshistoriske forening ønsker:

- God sikring av krigshistoriske anlegg, elementer og stier inkludert rekkverk langs stien fra kanonen forbi kommandobunkeren til toppen av Åsen
- Åpne opp og rydde rundt stillinger
- Informasjonsskilt
- Å tilrettelegge kommandobunkeren for guidet visning for eksempel med belyst trapp opp i bakkant

Skoler

Farsund Ungdomsskole ser på Hesvika som et kulturhistorisk viktig sted for lokalmiljøet. De erfarer gode opplevelser med at alle åttendeklasseelevene under og etter besøk og fortellinger om Hesvika en skoledag i august/september i 2023 og -24. De registrerer høy motivasjon blant elever og ansatte, og godt læringsutbytte ved praktiske undervisningsformer som ekskursjoner med faglig innhold, og prioriterer derfor å bruke tid på dette.

Farsund ungdomsskole mener at ved å få elevene ut i lokalmiljøet, så fester kunnskapen de lærer seg bedre, og de får opplevelser for livet. Kunnskapen de tilegner seg kan de jobbe videre med i den teoretiske undervisning på skolen. Turer med klassen ut av skolebygningen gir grobunn for gode sosiale forbindelser, både innad i klassen, med ansatte, og med eksterne personer vi møter på turene. Eksterne formidlere som har ekspertise på områder innen kultur, natur og historie/samfunn gir elevene en ny dimensjon innen undervisningen. Livsmestring og karrierelæring er begreper som også blir introdusert ved siden av generelle fag og.

Farsund ungdomsskole vurderer Hesvika som egnet til overnatting i skolesammenheng for eksempel valgfagklasser i friluftsliv, når det er tilrettelagt for dette.

Sameiet Hesvik antar at andre skoler fra regionen vurderer Hesvika på lignende måte. For skoler som ikke ligger i gå- eller sykkelavstand til kysten, vurderer vi at Hesvika kan være enda mer av interesse enn det Farsund ungdomsskole viser. Dette bl.a. fordi Hesvika representerer et klassisk fiskerbondebruk i Listerregionen.

Norsk Fyrforening⁷

Norsk Fyrforening er positive til at Hesvika sikres som statlig friluftsområde. De mener den viktige kyst- og krigshistoriske kulturen stedet representerer, må være førende for driften av eiendommen. Kultur og ikke bare Tur - må etter Norsk Fyrforenings mening være de bærende elementene for den virksomheten som skal drives på området. Driftsansvaret må ivaretas av en forening med sterk lokal kystkulturell forankring.

Norsk Fyrforening mener Hesvika bør utvikles til å bli et lokalt senter for formidling av områdets viktige kystkulturhistorie for området Varnes Fort-Svendsvika-Varnes fyr.

Først og fremst vil medlemmer i foreninger knyttet til medlemsfyrene Søndre Katland, Lista og Varnes kunne ha interesse av å bruke Hesvika.

Atkomsten til området må være godt tilrettelagt med god skilting. Parkeringsforholdene må også være gode for tilreisende.

Det historiske kystkulturelle som området representerer vil være av interesse for våre medlemmer lokalt og nasjonalt

---

⁷ Dette kapittelet baserer seg på innspill fra Norsk Fyrforening gjengitt i vedlegg C

Artists In Residence

Agder Kunstsenter er positiv til Hesvika som mulig sted det profesjonelle kunstnere kan bo og arbeide en avtalt periode under forutsetning at resultater presenteres på galleri eller på annen måte i området.

Figur 41. Åttendeklassinger ved Lista ungdomsskole på dagstur til Hesvika 27. aug. 2024 – her i Svendsvika.

Besøkssenter Våtmark Lista

Et nasjonalt autorisert besøkssenter for våtmark ble etablert i 2016 i forlengelsen av verdiskapings-prosjektet Sørnorsk Kystnatur. Besøkssenteret er autorisert som ett av seks lignende sentre i Norge. Her får skoleklasser, grupper og enkeltpersoner skreddersydde naturopplevelser. Senteret ønsker økt samarbeid med universitet, høyskoler, folkehøgskoler, videregående skoler, grunnskoler, barnehager, og relevante næringsaktører. Besøkssenteret ble réautorisert av Miljødirektoratet i 2019.

Faglige samarbeidspartnere

Statsforvalteren i Agder, Vest-Agder-Museet, Agder fylkeskommune og Byggeskikkssenteret i Flekkefjord er aktuelle samarbeidspartnere.

9. Bruk av bygningene og tiltak

Trebygningene og kjuna/potetkjelleren

Alle bygninger på eiendommen holder ifølge tilstandsrapporten fra Sørmeqleren av mars 2023 en enkel standard. Alle bygningene bærer preg av etterslep på vedlikehold.

Signaler fra Agder fylkeskommune er at våningshuset og sjøbua kvalifiserer til støtte fra Statens kulturminnefond og Agder fylkeskommunes ordning for tilskudd til istandsetting av verneverdige bygninger og anlegg.

Våningshuset bør

restaureres og fornyes på antikvariske premisser til ei kystledhytte med overnatting.

Bryggerhuset bør utvikles med sikte på overnatting for gjester med hund.

Løa bør utvikles i opprinnelig størrelse og ha et flerbruksrom på låven som kan brukes til sosiale sammenkomster, undervisning og kurs. Det tidligere fjøset bør brukes til overnatting og lager.

Sjøbua bør restaureres og fornyes på antikvariske premisser til enkel overnatting ev.

lagring av utstyr for besøkende

Figur 42. Sjøbua.

Kjuna/potetkjelleren bør restaureres og sikres slik at den kan besøkes av barn.

Generelt om tiltak

Viktige tiltak som for eksempel tilrettelegging for god tilgjengelighet, oppgradering av sikringstiltak, utvikling og fornying av stier og annen tilrettelegging for besøkende, samt naturrestaurering bør tas inn i en forvaltningsplan for Varnes offentlige friluftslivsområde

inkludert Hesvika. Plan-arbeidet bør samordnet med forvaltningen av Listastrendene landskapsvernområde og Utvalgt Kulturlandskap Vest-Lista.

Forvaltningsplanen for Listastrendene legger generelt opp til streng praksis ved dispensasjoner i forhold til for eksempel tilrettelegging for bygg, anlegg, skilt, merking, andre innretninger for friluftsliv jf. kap. 6.4.1 i Forvaltningsplan for Listastrendene landskapsvernområde del 1. Den åpner imidlertid for en viss differensiering for offentlig sikrede friluftsområder, ved innfallspor/parkeringsplasser, tiltak som er ledd i helhetlige prosjekter slik som for eksempel kyststien og private initiativ som i vesentlig grad tjener allment friluftsliv og verneverdier. Dispensasjon til oppføring av servicebygg og anlegg for spesielle aktivitetsgrupper, organisasjoner og bedrifter kan ikke påregnes.

Toalett

Det bør bygges et frittliggende toalett som er godt tilrettelagt både med hensyn til plassering og utforming, slik at det kan fungere godt for besøkende i flere kategorier. Dette er tilrettelegging som trolig krever statlig sikring for å kunne oppnå dispensasjon fra forskriftene for Listastrendene landskapsvernområde. Denne tilretteleggingen vil gjøre Hesvika og Varnes Fort tilgjengelige for flere enn i dag, samtidig som arealene, biologisk mangfold og kulturminner kan ivaretas

Innlemming av Hesvika i Kyststien

Kyststien bør ledes i en sløyfe fra Blautkjerr via Viganveien, Grinddalen, Hesviktunet og Steinsvikdalen jf. figur 21.

Grinddalen har historisk vært hovedatkomsten til Hesvika. Stien går delvis i ei gammel trapp av naturstein.

Grinddalen er naturlig atkomst for besøkende turgåere fra parkeringsplassen via Viganbakken også i dag, forutsatt at traséen restaureres. Et parti går gjennom steinete terreng i nedkanten av ur. Tilstanden på den knapt 200 meter lange traséen gjør at noen besøkende snur.

Grinddalsstien med natursteintrapper bør bli en del av kyststien, og restaureres og fornyes som hovedatkomst til Hesvika. Den bør tåle helårsbruk. Dette er tilrettelegging som går utover vedlikehold, og trolig krever statlig sikring for å kunne oppnå dispensasjon fra forskriftene for Listastrendene landskapsvernområde. Denne tilretteleggingen vil gjøre Hesvika og Varnes Fort tilgjengelige for flere enn i dag, samtidig som arealene, biologisk mangfold og kulturminner kan ivaretas.

Figur 42. Grinddalsstiens nedre del. Standard foreslås restaureres og fornyes til hovedatkomst til Hesvika. Den bør tåle helårsbruk.

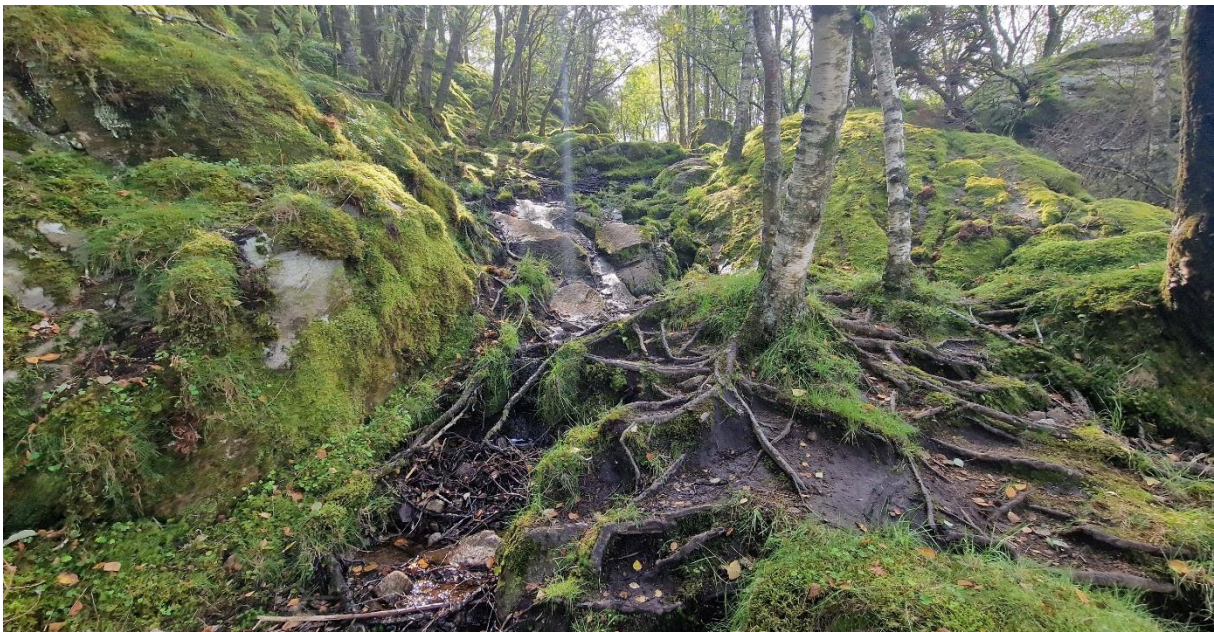

Figur 43. Grinddalstien øverst mot Viganveien bør restaureres og fornyes til hovedatkomst til Hesvika med tanke på helårsbruk.

Steinsvikdalstien - fra Hesviktunet opp Steinsvikdalen mot Varnes fyr - bør bli en del av Kyststien. Den bør restaureres og fornyes, inkludert oppmuring av naturstein, for å kunne fungere som hovedsti mellom Hesvika og Varnes Fyr hele året.

Figur 44. Nedre del av stien i Steinsvikdalen foreslås restaurert med tanke på helårsbruk.

Figur 45. Øvre del av Steinsvikdalstien foreslås restaurert og fornyet med tanke på helårsbruk.

Underåsenstien og trappa til stranda

Varnes Fort Kommandobunker og en av opprinnelig fire kanoner (105 mm i kasematt) er en attraksjon i seg selv. For å gjøre denne bedre tilgjengelig sett fra Hesvika foreslås Underåsenstien som i dag er både bratt, tidvis glatt og smal i forhold til øvrige stier i området fornyet til

en standard for terrengullestol primært med oppmuring av stein fra nærliggende tunellfylling. Dette er tilrettelegging som går utover vedlikehold, og trolig krever statlig sikring for å kunne oppnå dispensasjon fra forskriftene for Listastrendene landskapsvernområde. Denne tilretteleggingen vil gjøre Hesvika og Varnes fort tilgjengelige for flere enn i dag, samtidig som arealene, biologisk mangfold og kulturminner kan ivaretas

Det foreslås å etableres en overbygd rasteplass på Hesvikeiendommen inntil fjellet like nord for kanonen. Til dette kan brukes gamle bueplater i stål som er henlagt på Studodden. Disse ble benyttet som 'bærere' av betongtak under krigen. Utsikten bør opprettholdes ved at trær holdes nede i øvre del av skråningen, som består av sprengningsmasser fra krigen.

Det bør vurderes å tilrettelegge for rasting på utfylt platå på utsiden av stien ovenfor Hesviktunet.

Atkomsten til stranda går via ei natursteintrapp. Denne trenger restaurering. Det samme gjelder 'gangstien' til naturlig plass for båtopplag i søndre del av bukta.

Figur 46. Stien i foten av Studodden er bratt og ofte glatt. Standarden bør oppgraderes for terrengullestol primært med oppmuring av stein fra nærliggende tunellfylling.

Figur 47. Bueplater i stål foreslås benyttet til å etablere en overbygd rasteplass inners på Studodden nord for kanonen.

Figur 48. En mulig rasteplass ved stien mellom kanonen og Hesviktunet.

Naturrestaurering, skjøtsel og drift

Tunet inkludert Nordsletta og Den Store Sletta restaureres/skjøttes henholdsvis som blomstereng med høstbeiting av sau og naturbeite. For å holde sauene ute fra tunet trengs nytt gjerde ca. 180 m. lengde og fire nye fastboltede porter. Restaurering skjer primært ved bekjemping av storvokst og stedvis heldekkende forekomster av knapp- og lyssiv ved slått en-to ganger per år i 3-5 år.

For å få frem blomstereng/naturbeitemark/åpen bakkemyr bør det tas ut en del trær i langs 'foten' av solsiden av Åsen og Grinddalen samt et fuktig myrdrag omkring bekken der denne dreier mot sør bort fra stien. Det bør vurderes om deler av dette bør skjermes for sauebeiting vår og sommer.

Det gjenstår ca. 20 mindre sitkagranner i Hesvika etter hogst og helikopterutflyving av 50 storvokste sitkagranner rundt den primære innmarka og hagen vinteren 2021. Frøtrær/busker av sitka bør fjernes.

For øvrig bør ca. 50 sitkagranner i ulik størrelse i nærområdet på gnr. 50/2, avvikles ved ringbarking/felling.

Læring

Det bør formidles kunnskap og gode historier om landskapet både på land, i stranda og på sjøbunnen i Hesvika og Varnes fort. Både om historien og ønsker og planer for ivaretagelse og utvikling. Aktuelle tema er geologi, helheten i landskapet og økologiske sammenhenger, naturhistorien i området, bygningene, naturtyper, mangfold av arter, karakteristiske arters habitatkrav, økosystemtjenester, historisk høsting i form fisking, jakt og landbruk, samt spor etter mennesker på land, i stranda og i sjøen.

Det bør også informeres om formålet med Listastrendene landskapsvernområde og Vest-Lista nasjonalt Utvalgte Kulturlandskap, samt hva aktsomt opphold og ferdsel innebærer i forhold naturmangfoldet og beitende sauer, samt farer ved ferdsel som følge av menneskeskapte innretninger, naturlandskapet i seg selv, samt vær- og sjørelaterte forhold. Aktuelle tema er slåttemark, insekter og deres biotopkrav, sjøfugl og deres behov og sårbarhet, kystlynghei, rullesteinstranda og tareskogens verdi som matfat for ulike arter av fisk og fugler gjennom året.

Det foreslås fire nye informasjonsplakater montert i fjellet tilknyttet en rasteplass like nord for kanonen/trappa til kommandobunkeren med følgende tema: 1. Kanonen, 2. Kommandobunkeren, 3. Kart over Varnes fort. 4. Fortets historie og funksjon.

Målet for informasjonen er å bidra til læring, berøring og opplevelser for besøkende i seg selv, og for å bidra til generell forståelse for viktigheten av ivaretagelse av samfunnsverdiene i Hesvika samt naturmangfold og kulturlandskap generelt. Innholdet i informasjonene bør

Figur 49. Det foreslås restaurering av strandveien og den laftede sjøbua og den laftede sjøbua i Hesvika. Svendsvika i bakgrunnen.

Figur 50. Nordsletta ble førstegangs restaureringsslått 15. juli 2024.

utvikles i samarbeid med Besøkssenter våtmark Lista og lærere for eksempel på Farsund og Lista ungdomsskoler.

Så langt hensiktsmessig bør en informere på sporløse plattformer som for eksempel enkel natursti etter <https://designmanual.norgesnasjonalparker.no/>

10. Forvaltningsplan for Varnes friluftslivsområde

Det foreslås at Farsund kommunes forvaltningsplan for Varnes friluftslivsområde revideres og inkluderer Hesvika med tanke på:

- tiltak for god og trygg ferdsel og aktiviteter, informasjon og sikring mv. nevnt i kapittel 5
- tiltak for restaurering av naturmangfoldet

11. Kilder

- Listaboka I og II: Gard og Folk, Farsund 1980 og 1981.
- Utvalgt Kulturlandskap Vest-Lista – Områdeplan – Farsund kommune 2022
- Listastrendene landskapsvernområde – Forvaltningsplan – Statsforvalteren i Agder 2019
- Forsvarsbygg.no 10.10.2017 – via [Varnes Fort – del av Festung Norwegen | Varnes Fort – Lista](#)
- Minekartet avfotografert fra originalen på Riksarkivet i Oslo.
- Varnes Fyr og Ingeborg Los [Varnes fyr - FARSUND KOMMUNE](#)
- Vest-Lista Lister Friluftsråd [Vest-Lista | Vest-Lista Friluftsliv og kulturhistorie](#)
- Visit Sørlandet om Varnes Fyr [Varnes fyr - Visit Sørlandet](#)
- Visit Sørlandet om Kyststien mv. [Strendene på Lista - Farsund og Lista | Norgesferie | Visit Sørlandet](#)

12. Vedlegg

Vedlegg A – Intensjonsbrev fra DNT Sør / FOT av 19. nov. 2024

Til
Sameiet Hesvik

19.11.2024

Svar på forespørsel vedrørende bruk av bygninger i Hesvika - gnr. 50/5 i Farsund kommune

*Svar er å anse som beskrivelse av muligheter gitt visse premisser.
Kopi sendes Lister Friluftsråd, da vi ønsker å styrke lokalt samarbeid på tvers av Kystled organisasjonene.*

Hesvika og idealismen i sameiet, harmonerer godt med DNTs mandat og verdier. Stedet egner seg godt som Kystledhytte og passer godt blant våre øvrige 580 hytter, gitt følgende:

- Områdets natur, kulturverdier tåler besøk - besøksstrategi.
- Lokalt ønske om at DNT engasjerer seg og vilje til samarbeid på tvers av organisasjoner og sektorer, for en felles plan for stedet.
- DNT initiativ er avhengig av lokale ressurser, og bør komme fra lokallag knyttet til Hesvika.

Ett lokalt initiativ til å etablere lokallag under DNT Flekkefjord, understøttes av DNT foreningene i Agder. Laget vil dermed kunne dra nytte av lokal, regional og nasjonal prosjektkompetanse, tilskudds-kompetanse og 160 års erfaring innen hyttedrift.

Viser ellers til svar på spørsmål sendt 30. september:

1. Hva foreslår dere kan/bør gjøres for friluftsliv i Hesvika?

Vi mener at Hesvika alene og i kombinasjon med annen aktivitet i nærområdet har et uforløst potensial. Både som selvstendig Kystledhytte i ett fantastisk natur og kulturlandskap med mye historie, og som Kystledhytte i et større perspektiv koplet til kyststi og andre overnattingssteder på Lista.

2. Hva foreslår dere de ulike bygningene kan brukes til?

Vi mener bygningene i Hesviga kan egne seg godt som Kystledhytte/DNT hytte.

- Hovedhuset - Ordinær Kystledhytte med overnatting
- «Bryggerhuset» - Hunderom (for gjester med hund)
- Låven/uthuset - Kombinasjonslokale for undervisning – overnatting – dagsbesøk. Riggert med langbord + brisker evt. kroker til hengekøyer for overnatting – Formidling via statisk info om området

3. Er dere/deres medlemmer interessert i å bruke Hesvika?

DNT er en medlemsforening, men alle våre tilbud er åpne for alle som vil. Vi tror både medlemmer og ikke medlemmer vil besøke Hesvika for overnatting og dagsturer.

4. Hva slags bruk er mest interessant for dere/deres medlemmer?

Kystledhytte og formidlingsarena.

5. Hva skal til for at dere/deres medlemmer vil bruke Hesvika?

Hesvika settes i stand til enkel overnatting, blir bookbart og tilgjengeliggjøres på relevante flater som UT.no

Jon Atle Holmberg
DNT Kyst Agder – Vestfold – Telemark

Vedlegg B - Mail fra DNT til Sameiet Hesvik av 27. okt. 2024

Hei Bjørn

Svarer ut spørsmålene fra Hesviga brev av september

1. Hva foreslår dere kan/bør gjøres for friluftsliv i Hesvika?

Vi mener at Hesviga alene og Hesviga i kombinasjon med andre aktiviteter i området har et uforløst potensial.

Både som selvstendig Kystledhytte i et fantastisk natur og kulturlandskap med mye og variert historie, og som Kystledhytte i et større perspektiv koplet til kyststi og andre overnattingssteder på Lista.

2. Hva foreslår dere de ulike bygningene kan brukes til?

Vi mener bygningene i Hesviga kan egne seg godt som Kystledhytte/DNT hytte.

- *Hovedhuset som ordinær Kystledhytte med overnatting*
- *«Bryggerhuset» som hunderom (for gjester med hund)*
- *Låven/uthuset som kombinasjonslokale rigget med langbord + brisker evt. kroker til hengekøyer for overnatting – Formidling via statisk info om området – Undervisning – selskaper - overnatting*

3. Er dere/deres medlemmer interessert i å bruke Hesvika?

Vi vil tro våre medlemmer med flere vil besøke en arena som Hesviga, både for overnatting og dagsturer.

4. Hva slags bruk er mest interessant for dere/deres medlemmer?

Kystledhytte med overnatting

5. Hva skal til for at dere/deres medlemmer vil bruke Hesvika?

At stedet settes i stand til enkel overnatting og tilgjengeligjøres og synliggjøres på relevante flater som UT.no

Med Vennlig Hilsen

Jon Atle Holmberg

Prosjektleder

Post: PB 3089, 3707 Skien -Besøksadresse: Torggata 15, 3717 Skien

Telefon: 906 51 344

jon.atle.holmberg@dnt.no, <https://telemark.dnt.no/>

Vedlegg C - Brev fra Norsk Fyrforening til Sameiet Hesvik av 23. okt. 2024

Norsk Fyrforening

Øvre Slottsgate 2B – 0157 Oslo

e-post: henriette@fyr.no

Telefon: +47 971 77 804

Oslo, 23. oktober 2024

Sameiet Hesvik

v/ Bjørn Vikøyr

4550 Farsund

Fremtidig bruk av Hesvika

Vi viser til tidligere henvendelse vedrørende fremtidig bruk av eiendommen Hesvik i Farsund kommune. Norsk Fyrforening er en landsdekkende ideell organisasjon for alle som interesserer seg for norsk fyrhistorie, og som vil bevare fyrene og støtte opp om ny bruk av dem. Vi er også interesseorganisasjon for 105 medlemsfyr - hvorav tre av våre medlemsfyr ligger i Farsund kommune.

På generelt grunnlag så vil Norsk Fyrforening advare mot at driftsansvaret settes til en organisasjon uten sterk lokal kystkulturell forankring.

1. Hva foreslår dere kan/bør gjøres for friluftsliv i Hesvika?

Norsk Fyrforening er positive til at Hesvika sikres som statlig friluftsområde, men er av den oppfatning at den viktige kyst- og krigshistoriske kulturen stedet representerer må være førende for driften av eiendommen. Kultur og ikke bare Tur - må etter Norsk Fyrforenings mening være de bærende elementene for den virksomheten som skal drives på området. Driftsansvaret må ivaretas av en organisasjon med sterk lokal kystkulturell forankring.

2. Hva foreslår dere de ulike bygningene kan brukes til?

Norsk Fyrforening er opptatt av at bygningene ikke blir turisthytter for overnatting, men at stedet utvikles til å bli et lokalt senter for formidling av områdets viktige kystkulturhistorie

Norsk Fyrforening

som Varnes Fyr, Svendsvika og Varnes Fort.

3. Er dere/deres medlemmer interessert i å bruke Hesvika?

I første rekke så vil det være medlemmene til våre tre lokale medlemsfyr - Søndre Katland, Lista og Varnes - som vil kunne ha interesse av å bruke Hesvika. Adkomsten til området må være godt tilrettelagt med god skilting. Parkeringsforholdene må også være gode for tilreisende.

4. Hva slags bruk er mest interessant for dere/deres medlemmer?

Det historiske kystkulturelle som området representerer vil være av størst interesse for våre medlemmer lokalt og nasjonalt.

5. Hva skal til for at dere/deres medlemmer vil bruke Hesvika?

Se svar på spørsmål 4.

Med glødende fyrhilsen

Sven Gj. Gjeruldsen
Styreleder

Henriette Marie Skjæveland
Daglig leder

Vedlegg D - Brev fra Lister Friluftsråd til Sameiet Hesvik av 18. sept. 2024

Til Hesvikas venner v/ styreleder Silje Svindland og prosjektleder Bjørn Vikøyr - Svar på henvendelse

1. Hva foreslår dere kan/bør gjøres for friluftsliv i Hesvika?

Vi støtter forslaget om at Hesvika sikres som statlig sikret friluftsområde. I søknaden må det beskrives en plan for utvikling og bruk. Tiltakene som bør gjøres i området bør vurderes av en gruppe bestående av flere parter som representerer de ulike interesser og natur- og kulturhistoriske verdier i området. Formålet med dette bør være å tilgjengeliggjøre område for allmenn bruk og for å øke kunnskap om de natur- og kulturhistoriske kvalitetene området representerer og har tydelige fysiske og til dels meget godt bevarte rester av.

Siden eiendommen ligger i et landskapsvernområde er dette et premiss for alle eventuelle tilretteleggingstiltak, og eventuelle planer for området som offentlig friluftsområde må også klareres med verneforvaltningen.

Ett av de viktigste tiltakene vil være å sikre god og tilstrekkelig atkomst til området. Dette vil primært være fra land, men kan også være aktuelt å vurdere om atkomst fra sjø er av tilstrekkelig interesse til at å tilrettelegge for dette er hensiktsmessig.

2. Hva foreslår dere de ulike bygningene kan brukes til?

Vi ser for oss at kårboligen kan være av allmenn interesse som kystledhytte / overnattingshytte. Dette fordrer en større renovering, noe som vil kreve omfattende tilskudd, som igjen ikke har blitt prioritert av tilskuddsordningen for statlig sikrede friluftsområder. Alternativt kan bygget brukes som informasjons- og dagsturhytte. Utfordring med dette vil være et ulåst bygg med lite tilsyn. Derfor foreslås å heller bruke et av de andre, mindre byggene til et slikt formål, som også vil være hensiktsmessig og etter vår vurdering av stor allmenn interesse. Å kunne skille mellom et låst bygg med elektronisk booking og selvhushold for overnatting og et åpent bygg med informasjon om natur- og kulturhistoriske verdier, tilpasset dagsbesøk vil kunne ivareta flere interesser uten å gå på bekostning av hverandre.

3. Er dere/deres medlemmer interessert i å bruke Hesvika?

Friluftsrådet har ikke medlemmer som sådan, men har allerede renoverert og bygd ulike enkle bygg til overnattingsformål. Erfaringen er at de enklest innredede byggene tiltenkt overnatting blir mindre brukt enn de litt mer forseggjorte og komfortable innredede bygningene. Vi har en viss kjennskap til bruken av Svendsvika, og har inntrykk av at det er relativt god interesse for både dagsbesøk og overnattingsbesøk i området.

Videre vil en markedsføring/informasjonsarbeid rundt området være av betydning for besøkmengde. Dersom det blir et overnattingstilbud på området, vil Hesvika kunne innlemmes i Kystled Lister, som for tiden er under utvikling, med flere overnattingshytter, den nærmeste mot vest i Tarmevika på Andabeløy og Haugelandstrand i Fedafjorden, mot øst er en sjøbu på Langøy under renovering, samt at sjøbua i Svendsvika er tilrettelagt for både dags- og overnattingsbesøk, men i meget enkel form. En eventuell renovering av hovedhuset til en kystledhytte vil kunne gi et tilbud med flere fasiliteter og komfort, som etter vår vurdering vil trekke flere brukergrupper enn sjøbua i Svendsvika.

4. Hva slags bruk er mest interessant for dere/deres medlemmer?

Se svar på spørsmål 3. Generelt opplever vi at allmennheten er interessert i både dags- og overnattingsturer. Overnattingsturene til slike enkle overnattingshytter begrenser seg for det meste til en eller to overnattinger. Et dagsturtilbud med mulighet for å fyre opp et bål og informasjon om natur- og kulturhistoriske verdier vil etter vår vurdering være av god interesse. Ankomstmuligheter bør også sikres og vurderes utbedret. Da er parkeringsforhold og god skilting/merking nyttig for de mer uerfarne brukere. Ankomst sjøveien kan også være av interesse for en del brukere, det bør da vurderes om dette skal tilrettelegges mere for enn slik forholdene er i dag. Videre vil det være behov for toalettfasiliteter på et slikt sted ved en økende besøksmengde og økende varighet av slike opphold. Et adskilt toalett, åpent for både dagsbesøk og evt. overnattingsgjester, vil da være mest hensiktsmessig.

5. Hva skal til for at dere/deres medlemmer vil bruke Hesvika?

En tilrettelegging av området som beskrevet over vil etter vår vurdering bidra til økt bruk av området. Svarene på spørsmålene er noe forenklete og kortfattede, en god og hensiktsmessig utvikling av et slikt område krever en mer grundig gjennomgang og undersøkelse enn det som er gjort her. Dette svaret er mer å anse som en meget positiv vurdering av initiativet som er gjort av Hesvikas venner med formål om å tilrettelegge området for allmenn ferdsel og bruk, da det etter vår vurdering er, som også beskrevet i tilsendt «Innspill til søknad om statlig sikring» av Hesvika, et meget godt grunnlag for å anse området som av en betydelig allmenn interesse for friluftsliv, bidrag til å øke kunnskapen om, og som en innfallspott til naturvernområdet som strekker seg langs kysten av Lista, samt de ulike historiske sidene ved området.

Hilsen

Farsund, 18.09.2024

Lister friluftsråd v/styret og daglig leder

Vedlegg E - Brev fra Sameiet Hesvik til interesserte foreninger av 1. sept. 2024

Til interesserte

Hesvika for alle

Farsund kommunes formannskap har på basis av en invitasjon fra oss, besluttet at kommunen vil søke 100 % finansiell støtte fra staten til kjøp av Hesvika gnr. 50/5 i Farsund kommune inkludert bygninger til friluftslivsformål. For å få fram en god søknad arbeider vi i dialog med kommunen med å kartlegge friluftslivsmuligheter og -interesser i Hesvika forutsatt offentlig sikring.

Vi vil sette stor pris på innspill fra deres organisasjon på følgende: Hva foreslår dere kan/bør gjøres for friluftsliv i Hesvika?

Hva foreslår dere de ulike bygningene kan brukes til?

Er dere/deres medlemmer interessert i å bruke Hesvika?

Hva slags bruk er mest interessant for dere/deres medlemmer?

Hva skal til for at dere/deres medlemmer vil bruke Hesvika?

Vi håper dere har anledning til å svare på dette i e-post til bjorn@vikoyr.no innen 1. oktober.

Vennlig hilsen

Silje Svindland
styreleder

Bjørn Vikøyr
prosjektleder

Vedlegg: Et råutkast mulighetsstudierapport pr. 1. sept. oversendes i We Transfer med 7 dagers nedlastingsfrist.

Vedlegg F - Saksutskrift fra Farsund kommune møte 15. feb. 2024

Farsund
kommune

506M200027M200028M

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 23/02700-3
Saksbehandler Johan Martin Mathiassen

Forespørsel om kjøp og statlig sikring av eiendommen Hesviga, gnr/bnr 50/5

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	15.02.2024	5/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 15.02.2024 sak 5/24

Møtebehandling

Konsulent Johan Martin Mathiassen orienterte innledningsvis.

Votering

Lars Tjelland (Frp) foreslo følgende tilleggsforslag:

«Formannskapet tar ikke stilling til evt. kjøp før svar på søknad om støtte til statlig sikring foreligger.»

Kommunedirektørens innstilling med Lars Tjellands tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Formannskapets vedtak

Formannskapet ber kommunedirektøren søke om støtte til statlig sikring av eiendommen Hesviga, g/b 50/5.

Formannskapet tar ikke stilling til evt. kjøp før svar på søknad om støtte til statlig sikring foreligger.

Forespørsel om kjøp og statlig sikring av eiendommen Hesviga, g/b 50/5

Kommunedirektørens innstilling:

Formannskapet ber kommunedirektøren søke om støtte til statlig sikring av eiendommen Hesviga, g/b 50/5

Vedlegg

~ 23_02700-1 Oversendelsesmail 467956_1_1 (1)

~ 23_02700-1 Forespørsel om kjøp og offentlig sikring av Hesviga kystbruk ved Varnes - 50_5 467957_2_1

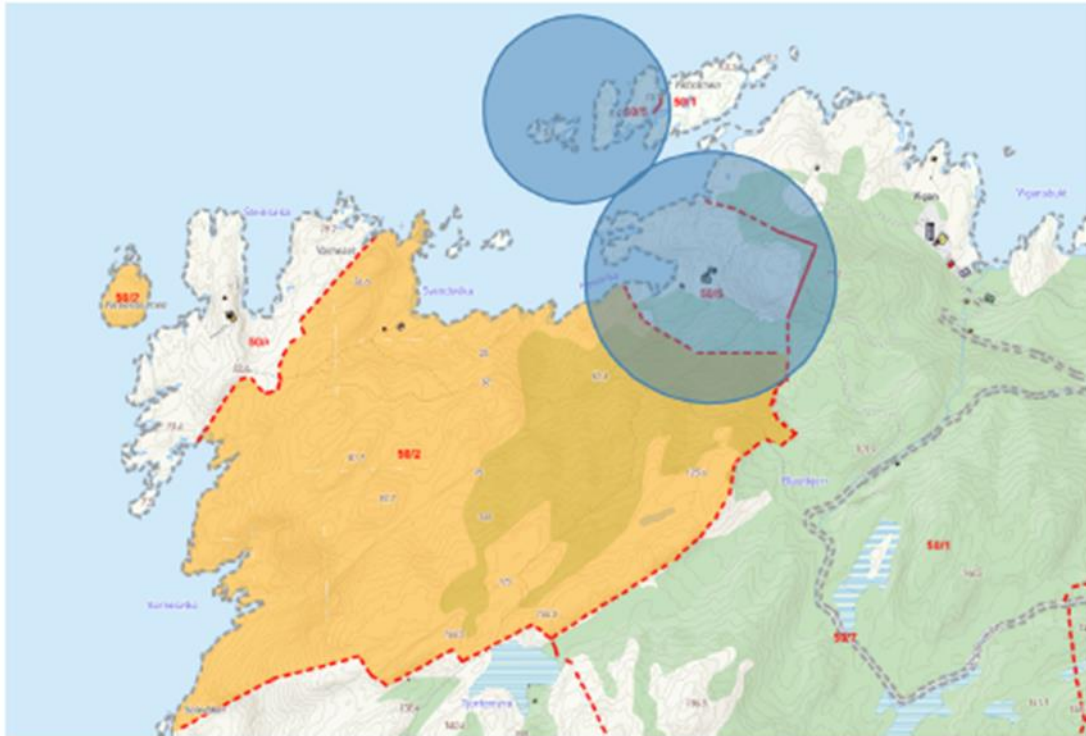
Utdrag av Mdir sin veileder

Saken kort fortalt

Kommunen har fått en forespørsel om kjøp og statlig sikring av eiendommen Hesviga kystbruk ved Varnes nordvest på Lista. Formannskapet bes om å ta stilling til om administrasjonen skal søke om støtte til statlig sikring av eiendommen.

Bakgrunn

Kommunen har fått tilbud om kjøp av eiendommen Hesviga, g/b 50/5 ved Varnes nordvest på Lista (eiendommen er vist med blå sirkel i kartutsnittet nedenfor). Kommunen eier i dag naboeiendommen (vist med beige farge i kartutsnittet), og Staten er eier av eiendommen på Varneset med Varnes fyr.

Det vises til vedlagte forespørsel. Et utdrag av forespørselen er gjengitt nedenfor.

Sikring til allmennheten

Sameiet Hesviga overtar eiendommen om kort tid. Kun formaliteter gjenstår. Vi ønsker å selge Hesviga videre til Farsund kommune, slik at den kan sikres for allmenheten så raskt som mulig. Vi vurderer at ivaretagelse og utvikling av Hesviga som del av et svært verdifullt kulturlandskapsområde, slik at flest mulig kan få glede av det, best skjer ved offentlig sikring i regi av Farsund kommune. Vi ser positivt på om kommunen søker økonomisk støtte fra Miljødirektoratet, Forsvarsdepartementet, Agder fylkeskommune eller andre. Vi støtter kommunen i å fremme en søknad om statlig sikring, så snart den mener det er formålstjenlig.

Eiendommen er en del av Listastrendene landskapsvernområde og ligger i et mye brukt turområde med bla. fyrhistorie (Varnes fyr), Svendsvika hvor kommunen har bygget besøkshytte og toalett og krigshistorie (bl.a. Varnes fort som tilhører denne eiendommen).

Vedr. bruk av eiendommen er det sitert fra forespørselen nedenfor.

Vi har det siste året hatt aktiv kontakt om ønsker og muligheter med Lister forsvarshistoriske forening, som ønsker formidling av Varnes fort, og Norsk fyrforening, som er en sammenslutning av venneforeninger for 99 fyr i Norge. Vi ser for oss at disse to kan være viktige aktører i å bygge et grunnlag av besøkende som gjør drift og forvaltning av Hesviga bærekraftig i forhold til folkehelse, kulturlandskap og biologisk mangfold, samt læring om kulturhistorie og natur.

Vi har en positiv dialog om samarbeid med Fortidsminneforeningen, Farsund lokallag, Lister friluftsråd og Nasjonalt autorisert Besøkscenter Våtmark på Lista fyr.

Vi har også kontakt med Den Norske Turistforening som arbeider med utvikling av sitt tilbud av kysthytter i Agder-Telemark-Vestfold.

Det er ikke tvil om at Hesviga oppfyller nevnte foreningers ønsker om naturkvaliteter og opplevelsesmuligheter.

Selger opplyser at «Ved salg av eiendommen til Farsund kommune ønsker vi i utgangspunktet å få dekket våre utgifter, der hovedkostnaden så langt har vært kjøpesummen på kr 4.650.000,- + dokument avgift».

Kommunen kan søke Miljødirektoratet (Mdir) om støtte til statlig sikring av eiendommen, se vedlagte utdrag av veileder fra Mdir. I følge veilederen oppfyller eiendommen i Hesviga ett av prioriteringskriteriene (landfaste områder i kystsonen), men det gis vanligvis ikke støtte til:

- kjøp av bygninger. Unntaket er bygninger som enten skal fjernes eller bygninger i større områder som kan brukes til friluftslivsformål
- sikring av arealer som inngår i verneområder

Eiendommen i Hesviga omfattes av begge kulepunktene ovenfor.
Søknadefristen til Mdir er 15.01.2025.

Dersom eiendommen blir gitt støtte til statlig sikring kan det søkes om tilnærmet 100% finansiering av tiltak på eiendommen

Vurdering

Det er ønskelig å få avklart om kommunen kan få støtte til statlig sikring av eiendommen før administrasjonen går videre med behandlingen av søknaden, og formannskapet bes om å ta stilling til om kommunen skal søke om støtte.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Konsekvenser for barn og unge

Ingen

Konsekvenser for klima og miljø

Ingen

Konsekvenser for folkehelse

Ingen

Konklusjon

Se forslag til vedtak

RETT UTSKRIFT

DATO 16.februar.2024

Vedlegg G – Brev fra Hesvika-kjøpere til Farsund kommune 27. nov. 2023.

Hesvika for alle

Hesvika er et historisk kystbruk ved Varnes nordvest på Lista i Farsund kommune, med besøkende fra inn- og utland. Den spektakulære beliggenheten og utsikten, samt plasseringen av tre av bygningene på å ei hylle 15 meter over havet, karakteriserer eiendommen, og gjør den unik fra naturens side. I sum innebærer dette at Hesvika landskapsmessig er i en egen klasse i regionen, og på høyt nivå i nasjonal sammenheng. Dette er stad-festet gjennom at det ligger i Lista-strendene landskapsvernområde og et Vest-Lista Nasjonalt utvalgte kultur-landskap.

En 10,5 cm original kanon i kasematt, en del av en karakteristisk L-formet åpen tunell, og en gjenmurt kommandobunker, er attraksjoner for historie-interesserte fra Europa. En rikholdig halvdel av Varnes fort ligger på Hesvika-eiendommen. Fortet har høy verdi som krigs-kulturminne i Agder.

Varnes fyr er et svært attraktivt turmål noen minutters vandring fra Hesvika. Opplevelsen er sjelden i våre trakter, fordi fyret ligger på en spektakulær 25 meter

høy klippe ut mot storhavet. Panorama-utsikten over Vest-Lista og de enorme rullesteinstrendene etter Norges eldste morene, samt Lista fyr, gjør opplevelsen ypperlig i internasjonalt perspektiv.

I tillegg går Kyststien langs Listastrendene forbi og sykkelstien Vita Velo starter her. Historisk gikk båtforbindelsen fra Hesvika til Abelnnes i nord og Hidra. Dette indikerer et spennende grunnlag for utvikling av kystleden mot Tarmevika på Andabeløy og kysten vestover.

Sikring til allmennheten

Sameiet Hesvika vil formelt overta gnr. 50/5 innen utgangen av 2023. Vi ønsker primært å selge til Farsund kommune snarest, slik at eiendommen kan sikres for allmenheten så raskt som mulig. Vi ser positivt på om kommunen søker økonomisk støtte fra Miljødirektoratet,

Forsvarsdepartementet og Agder fylkeskommune med flere. Vi håper kommunen vil ta de nødvendige initiativ for å fremme søknad om statlig sikring på best mulig måte, så snart dere mener det er formålstjenlig.

Ivaretagelse av bygninger og eiendommen

Varnes fyr med Hesvika ligger i utmark og kan nås lett hele året uten båt. Et slikt lett tilgjengelig tilbud som inkluderer overnatting på fyr for allmenheten, finnes ikke mellom Kragerø og Egersund, hvis en ser bort fra Lindesnes og Lista fyr.

Vi har det siste året hatt aktiv kontakt med Lister forsvarshistoriske forening og Norsk fyrforening, som er en sammenslutning av lokale venneforeninger for 99 fyr i Norge. Vi ser for oss at disse to kan være viktige aktører i å bygge et grunnlag av besøkende som gjør drift og forvaltning av eiendommen bærekraftig i forhold til for eksempel folkehelse, ressursforvaltning, og utdanning i kulturhistorie og natur.

Vi har positiv dialog om samarbeid med Fortidsminneforeningen, Farsund lokallag, Lister friluftsråd og Nasjonalt autorisert Besøkscenter Våtmark Lista.

Vi har også kontakt med Den Norske Turistforening som har planer om utvikling av sitt tilbud på kysthytter i Agder-Telemark-Vestfold. Det er ikke tvil om at Hesvika oppfyller turistforeningens ønsker om naturkvaliteter for sine hytter.

Sørlandske kystbruk - demonstrasjonsområde

Hesvika er et klassisk kystbruk på Sørlandet med lite innmark, mye utmark og sjøfiske som forsynte familien med mat, fram til ca. 1960. Vi kan se for oss spennende muligheter omkring drift av dette godt bevarte kulturlandskapet. En mulighet er å utvikle og fornye Hesvika og evt. tiliggende arealer, til et demonstrasjonsbruk i samarbeid med Farsund kommune og eventuelt Lista og Lyngdal Bondelag. Aktuelle tema kan være bærekraftig produksjon av mat og biologisk mangfold i slåttemark, naturbeitemark, kystlynghei og skog.

Naboer

Hesvika deler grense med Varnes kommunalt eide friluftslivsområde på 284 dekar (gnr. 50/2, Viganveien 500) i sør. Vi har også god kontakt med eierne av nabogården Vigan (gnr. 50/1, Viganveien 401), som ligger nord og øst for Hesvika.

Farsund 27. nov. 2023

Vennlig hilsen

Alf Benjamin Hansen - S Anita Abrahamsen - Rune Abrahamsen - Ruth H. A. Hesviga
Jørgensen - Geir Jørgensen - Silje Svindland - Rune Bekkeheien - Randi Ullestad - Bjørn Vikøyr

Vedlegg: To bilder fra Hesvika og utdrag av spesifikasjoner om eiendommen fra Sørmevlerens prospekt 2023 og kart over Varnes fort fra boka Festung Lista, Atlanterhavsvollen i Norge, 1940-45, og i dag, av Ettrup, Ritterbach og Schallenberger, revidert utgave 2010.

Vedlegg H – Sameiet Hesvik sine ønsker for utvikling av eiendommen

Sameiet Hesvik ønsker at Farsund kommune innen 15. januar 2025 skal søke Miljødirektoratet om 100 % statlig støtte til sikring av Hesvika gnr. 50/5 for friluftsliv.

Nåværende eiere mener det bør opprettes en gruppe bestående av parter som representerer foreninger og organisasjoner som er interessert i ivaretagelse og utvikling av Hesvika slik at flest mulig kan få glede av området. Så snart man har en forening av frivillige for Hesvika bør denne delta i dette arbeidet.

Alle tiltak bør skje innenfor rammene av forvaltningsplaner, forskrifter, regler, retningslinjer og praksis for tilrettelegging i Listastrendene landskapsvernområde, Vest-Lista Utvalgte Kulturlandskap og offentlige friluftslivsområder, samt bærekraftmål 14 og 15, naturavtalens mål for biologisk mangfold 2, 3, 4, 6, 8, 10, 11 og 20 og så langt mulig involvere skoleelever, foreninger og frivillige i tråd med bærekraft mål 4 og 17, og bio-mangfoldmål 22 og 23.

Innspill til framdriftsplan fra Sameiet Hesvik

- a. Sameiet Hesvik presenter for Farsund kommune en fullstendig oversikt over forventet godtgjørelse fra kommunen for et salg i tråd med *'Sikring av friluftslivsområder - veiledning til utfylling av skjema i elektronisk søknadscenter'* innen 1. desember 2024.
- b. Farsund kommune besvarer Sameiets forslag i punkt a innen 15. desember 2024.
- c. Farsund kommune og Sameiet Hesvik møtes 7. jan. 2025 for å gå gjennom sikringssøknaden.
- d. Farsund kommune informerer Sameiet Hesvik om relevante aktiviteter og hendelser underveis i søknadsprosessen, og tar nødvendige initiativ for å lande en eiendomsoverdragelse kostnadsfritt for Sameiet Hesvik uten unødig opphold.

Sameiet støtter følgende aktiviteter:

- a. Sameiet Hesvik vil støtte et initiativ for å utrede restaurering og fornying av de fire trebygningene i Hesvika og annen tilrettelegging for bruk av bygningene til dagsturhytte, kystledhytte og/eller overnattingshytte. Dette kan skje for eksempel ved en revisjon av forvaltningsplanen for Varnes friluftslivsområde som inkluderer vurdering av tiltak i Hesvika.
- b. Sameiet Hesvik vil støtte et initiativ for å utrede gjenoppretting og fornying av standarden til eksisterende sti-traséer gjennom Grinddalen til våningshuset i Hesvika, opp til Kommandobunkeren Varnes Fort og opp Steinsvikdalen til den møter kyststien mot Varnes fyr. Steintrapper og -settinger i Grinddalen bør restaureres, bekken bør renskes for å forebygge at vann renner i stien. Særlig flomutsatte deler av stien bør vurderes oppmurt med lokal stein ev. brolagt. Stien mellom Kommandobunkeren og Våningshuset bør søkes tilrettelagt for terrengullestol ved oppmuring med lokal stein og drenering for å forebygge erosjon. Stien opp Steinsvikdalen bør søkes tilrettelagt til standarden på hovedstien til Varnes fyr, inkludert å skille sti og bekk.

- c. Sameiet Hesvik vil støtte et initiativ for å utrede god atkomst fra sjøsiden og restaurere atkomsten fra stranda til våningshuset i Hesvika.
- d. Sameiet Hesvik vil støtte initiativ for å utrede tilrettelegging og informasjon på den delen av Varnes Fort som ligger på Hesvika-eiendommen.
- e. Sameiet Hesvik vil støtte initiativ for å igangsette planlegging for økologisk skjøtsel, restaurering og fornying av Hesvika-eiendommen og ev. Varnes friluftslivsområde forøvrig.
- f. Sameiet Hesvik støtter opp under et initiativ for å etablere en frivillig forening som kan fremme Hesvika som del av et verdifullt og attraktivt turområde der flest mulig kan få glede av området i form av et enkelt, aktivt, naturvennlig og sikkert friluftsliv gjennom å stimulere til 'eierskap', engasjement og dugnad. Tilbudet ønskes å inkludere muligheter for overnatting i Hesvika sett i sammenheng med tilbudet i Svendsvika, forutsatt at det ikke fortrenger annen aktivitet i området.

Denne notatet bygger på:

- A. Brev fra ni sannsynlige grunneiere i Hesvika av 27. nov. 2023
- B. Brev fra Farsund kommune til Sameiet Hesvik om Statlig sikring av Hesvika av 6. aug. 2024
- C. Brev fra Sameiet Hesvik til Lister Friluftsråd av 1. sept. 2024
- D. Brev fra Lister Friluftsråd til Sameiet Hesvik av 18. sept. 2024

Silje Svindland
styreleder

Ruth Jørgensen
styremedlem

Anita Abrahamsen
styremedlem

Bjørn Vikøyr
styremedlem

Dokumentet er signert elektronisk.

Vedlegg I – Sameiet Hesvik sine ønsker for utvikling av eiendommen

Doknr: 134561 Tinglyst: 13.02.2006
STATENS KARTVERK FAST EIENDOM

Utdrag av Rettsbok for Lista jordskifterett

År 2004, den 2. desember ble jordskifterett satt i huset til meddommer Berge på Berge i Lyngdal.

Sak 12/2000 – Vigan – utsatt fra 18/11/2004.

Rettens sammensetning er uendret.

Konsulent Marit B. Kvanvik var til stede.

Ingen parter eller prosessfullmektiger var innkalt eller til stede.

Til behandling: Tvist nr. 1 og 2.

.....
Tvist nr. 1 – bnr. 6.

Retten avsa enstemmig slik

dom:

Tvisten gjelder grensen mellom bnr. 1 og 5: Det arealet som i 1989, fikk bnr. 6.

.....
Eier av bnr. 1, Erik Staubo m.fl., har i det vesentlige anført:

.....
Påstand:

Grensen mellom gnr. 50/1 til venstre og gnr. 50/5 til høyre går fra pkt. M, via L, K, J, I, H, G, F, E, D, C til B, jfr. målebrevskart (over gnr. 50/6) 43/89 (jnr. 1273), Oppmålingsmyndigheten Farsund kommune.

Eier av bnr. 5, Alf og Kåre M. Hansen m.fl., har i det vesentlige anført:

Eier av bnr. 2, Farsund kommune, har i det vesentlige anført:

.....

Eier av bnr. 5, Kåre M. Hansen m.fl., og eier av bnr. 2, Farsund kommune, la ned slik:

Påstand:

Grensen mellom gnr. 50/1 til venstre og gnr. 50/5 til høyre går fra pkt. M, via A til B, jfr. målebrevskart (over gnr. 50/6) 43/89 (jnr. 1273), Oppmålingsmyndigheten Farsund kommune.

Retten ser slik på spørsmålet:

.....

SLUTNING:

Grensen mellom gnr. 50/1 til venstre og gnr. 50/5 til høyre går fra pkt. M, via A til B, jfr. målebrevskart (over gnr. 50/6) 43/89 (jnr. 1273), Oppmålingsmyndigheten Farsund kommune.

Tvist nr. 2 – Vikholmen.

Retten avsa enstemmig slik

dom:

Tvisten gjelder grensen mellom bnr. 1 og 2 eller 5.

Eier av bnr. 1, Erik Staubo m.fl., har i det vesentlige anført:

.....

Påstand: Vikholmen tilhører gnr. 50/1.

Eier av bnr. 5, Alf og Kåre M. Hansen m.fl., har i det vesentlige anført:

.....

Påstand: Vikholmen tilhører bnr. 1 og bnr. 2 evt. bnr. 5.

Eier av gnr. 50/2, Farsund kommune, har i det vesentlige anført:

.....

Påstand: Jordskifteretten må vurdere eierforholdet til Vikholmen.

Retten ser slik på spørsmålet:

.....

SLUTNING:

Fra strandlinja går grensa mellom bnr. 5 (til venstre) og bnr. 1 (til høyre) utover i sjøen, først nordvestover, siden vestover, vinkler så og går nord-nordøstover slik at de to vestre hovedfjellene/skjærene på Vikholmen tilhører gnr. 50/5. Den østre del av Vikholmen tilhører gnr. 50/1.

Rett til å anlegge traktorvei over gnr. 50/1 til gnr. 50/5.

Eier av bnr. 5 kan bygge traktorvei inntil klasse 7 fra Tyskeveien over bnr. 1 til bnr. 5, jfr. vedlagt kart.

Tekniske og geometriske krav til veiklassene framgår av "Normaler for landbruksveier med byggebeskrivelser" Landbruksdepartementet 1997, M-0677 og <http://www.skogkurs.no/vegnormaler>

Veien kan gruses. Veien er kalt "traktorvei", men det er ikke lagt begrensning mht. bruk av traktor, bil, mv. Veien kan brukes i forbindelse med den til enhver tid tillatte utnyttelsesmåte av eiendommen slik som jordbruk, skogbruk, utmarksnæring, næringsdrift, fritidsbebyggelse, boligbygging, mv.

Dette er en privatrettslig bestemmelse. Bnr. 5 må i tillegg innhente nødvendige offentligrettslige tillatelser, for eksempel byggetillatelse.

.....

Saken tinglyses på gnr. 50/1 og 5 i Farsund.

.....

Retten hevet.

Lyngdal, 02.12.2004 / Flekkefjord 10.12.2004

Marie Berge
(sign.)

Arve Konstali
(sign.)

Eivind Belland
(sign.)

År 2005, den 21. november ble jordskifterett satt på rettens kontor i Brogt. 31 i Flekkefjord.

Sak 12/2000 – Vigan – utsatt fra 10/12/2004.

Retten ble satt med jordskiftedommer Arve Konstali som enedommer, jfr. rettsboka side 23, siste avsnitt.

Protokollfører: jordskiftedommer Konstali / avd. ing. Ottar Elde.
Ingen parter eller prosessfullmektig var innkalt eller til stede.

Dom i tvist nr. 1 og 2 er rettskraftig.

Grensa på Vikholmen er nå merket. Det skjedde den 19/08/2005.

.....

Grensebeskrivelse:

Grense: 1

mellom gnr. 50/5 på venstre side
og gnr. 50/1 på høyre side

Denne grense begynner i sjøen og går etter reglene i vassdragsloven til stranda ut for bolt 1. Herfra går grensa i retning 27.5°, rettlinjjet til bolt 1.

Punkt nr.	Punktbeskrivelse	Retn. (grader)	Lengde (meter)	X-koordinat	Y-koordinat
1	Bolt i fjell	27.4	5.26	20107.48	34191.04
2	Bolt i fjell	46.3	9.77	20112.25	34193.23
3	Bolt i fjell	18.7	4.25	20119.55	34199.73
4	Bolt i fjell			20123.62	34200.96

Herfra går grensa videre i samme retning, 18.7°, rettlinjjet til stranda og derfra videre ut i sjøen etter reglene i vassdragsloven.

Grensene er avlagt på jordskiftekart nr. 107157, utskrift 01/09/2005.

De angitte retninger er beregnet av koordinatene. Det er benyttet 400g sirkelinndeling.
Avstandene er horisontale mål.

Grensepunktene er målt med GPS Topcon RTK.

Koordinatene er målt og beregnet i NGO, akse 1
Som grunnlagspunkt for målingene er brukt fastmerke nr. C40T0365 med koordinatene:

X = 20051.61   Y = 34400.53   H = 32.29

Retten hevet.
Flekkefjord 21.11.2005

Arve Konstali
Arve Konstali

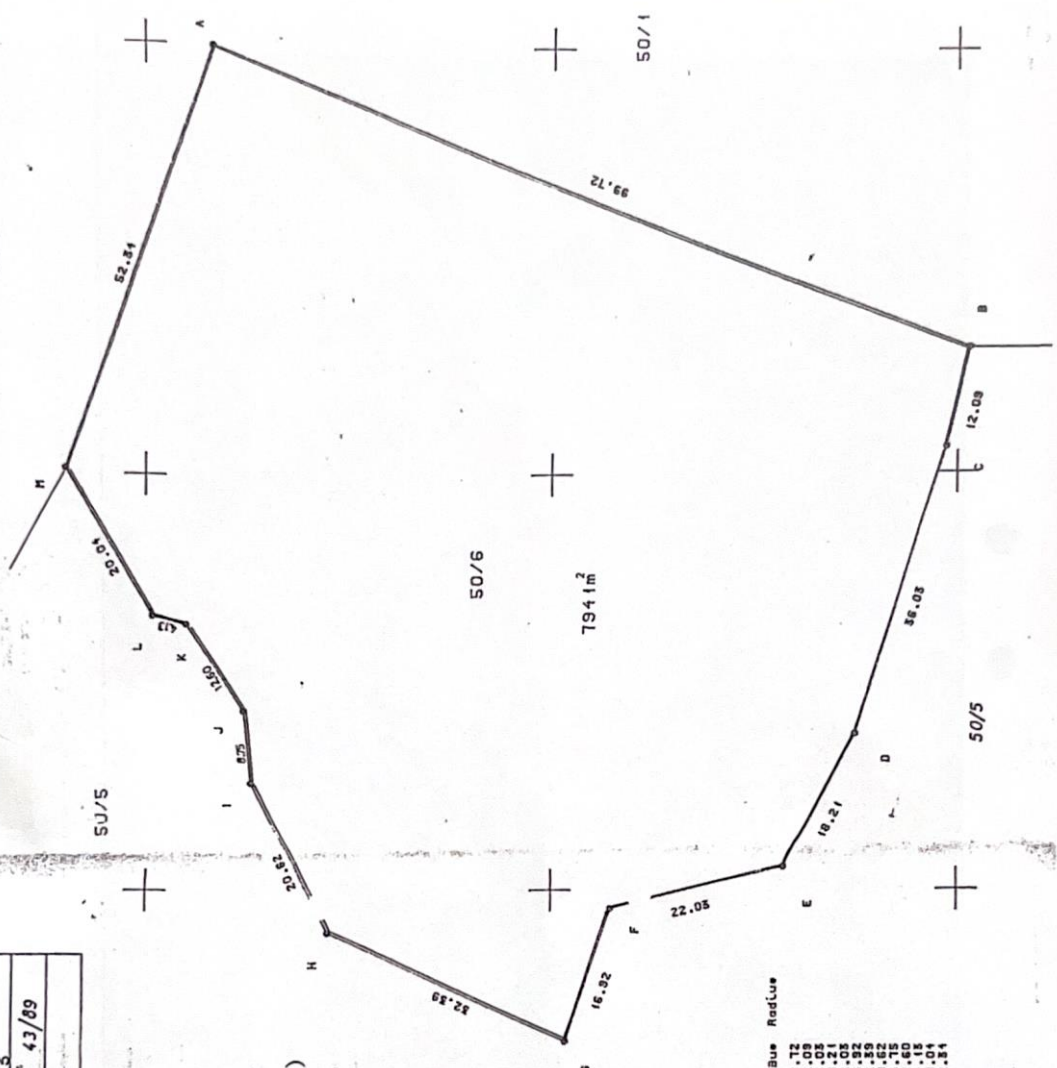
Vedlegg:

- ✓ Jordskiftekart nr. 107157, utskrift 01/09/2005.
- ✓ Målebrevskart (over gnr. 50/6) 43/89 (jnr. 1273), Oppmålingsmyndigheten Farsund kommune, nedfotografert fra A3 til A4.
- ✓ Illustrasjon ortofoto i M = 1:2500 som viser omtrentlig veitrase, 02.12.2004.

KOPPI
50/1

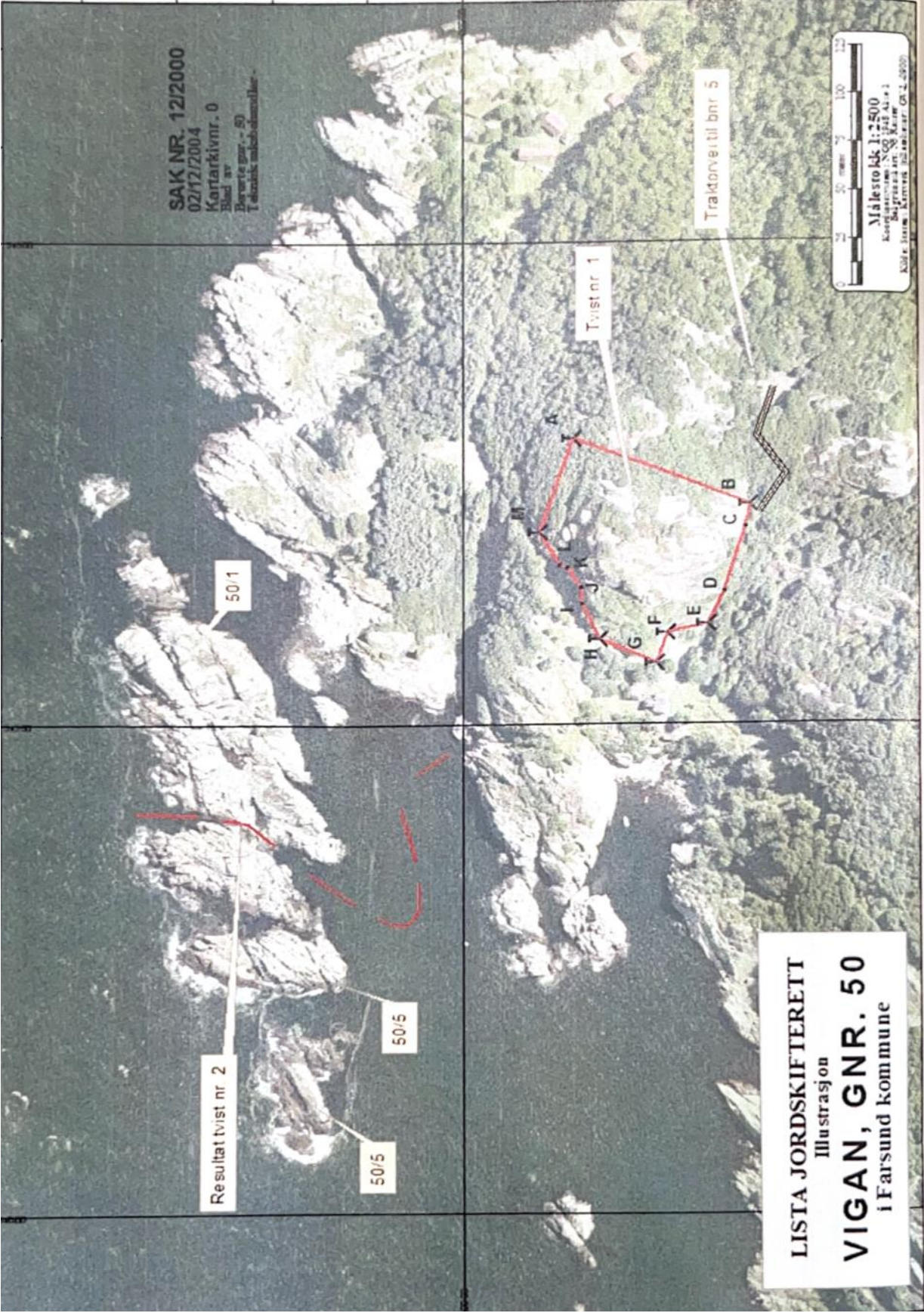
Blatt	50	Blatt	6	MÅLEBREVKART	
Representantplasspunkt	X	Y	3454.1	Z	1273
Koordinatssystem	AKSE 1	Målestokk	1:500	Målebrev nr.	43/89
Kartblad	AI005-S-3	Areal	7941	M 2	

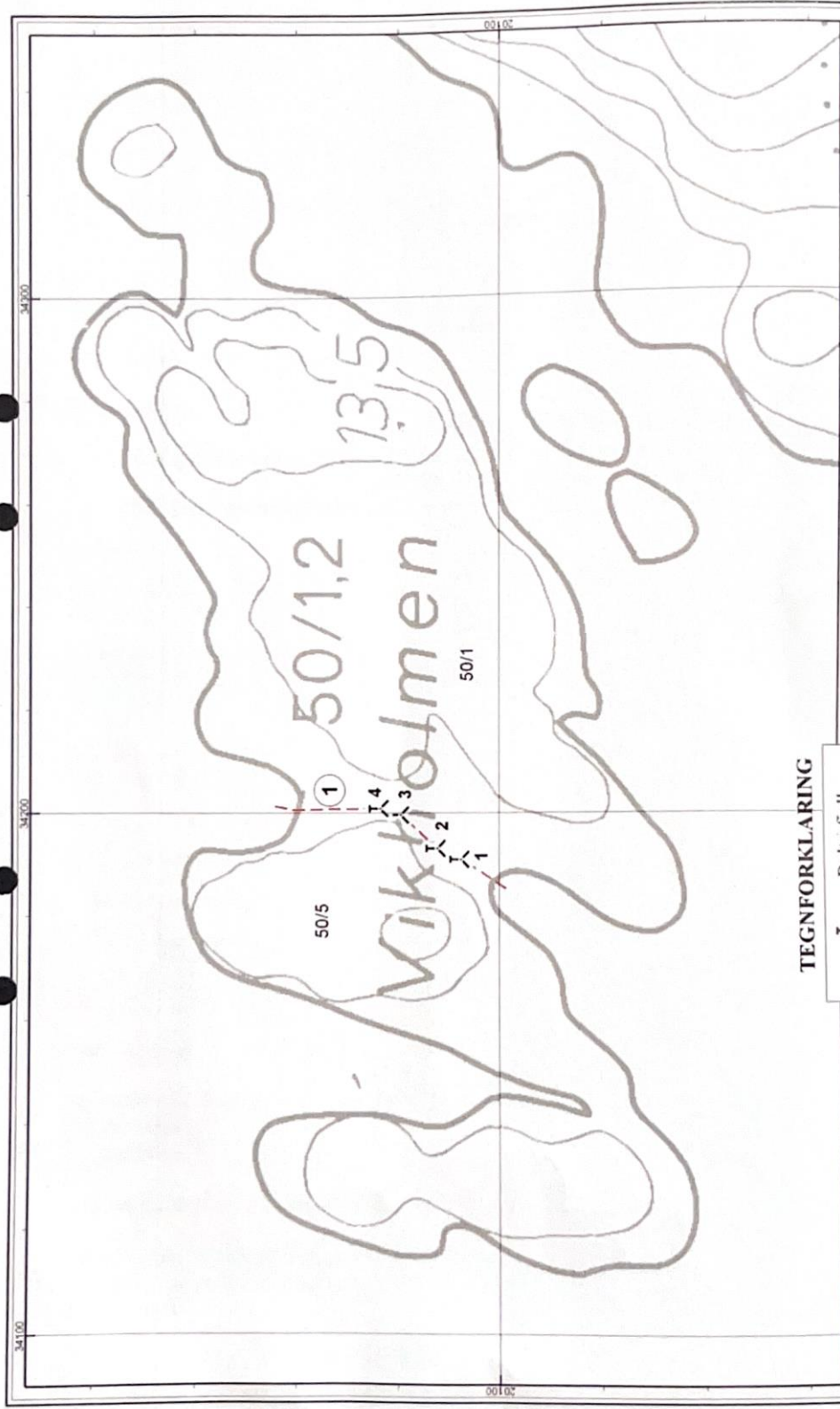
Vedlegg til rettsbok
sak 12/2000 Vigan i Farsund
Lista jordskifterett
(Nedfotografert fra A3 til A4)

Y=84250
50/5
X=13900

Punkt	Punkterte	X-koordinat	Y-koordinat	Ståle/Bus	Radius
A	Gkj boll fjell	13941.52	8425.71	99.12	
B	Gkj boll fjell	13951.55	8453.03	12.09	
C	Fjell	13962.50	8488.71	18.21	
D	Boll L fjell	13971.12	8502.73	22.05	
E	Gkj boll fjell	13976.18	8521.82	16.32	
F	Gkj boll fjell	13977.83	8529.66	22.59	
G	Fjell	13982.21	8545.46	28.75	
H	Fjell	13982.21	8523.98	12.60	
L	Gkj boll fjell	13983.22	8533.58	4.18	
K	Gkj boll fjell	13989.62	8550.52	52.84	

SAK NR. 12/2000
 Utskrift 01.09.2005
 Kartarkivnr. 107157
 Blad 1 av 1
 Berørte gnr.: 50
 Teknisk saksbehandler:
 Avd.lng. Ottar Eide

TEGNFORKLARING

	Bolt i fjell
	Eiendomsgrænse
	Punkt
	Grænse

LISTA JORDSKIFTERETT
 Grænsekart over
Vigan
 i Farsund kommune